

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING
„OOST EN WEST”

INHOUD: Agenda. — Naar Bergen op Zoom. — Tehuis voor Ned.-Ind. Bedienden. — Het a.s. congres van „Oost en West”. — Internationale koloniale tentoonstelling te Parijs. — Dr. L. J. Crooy † — Pa van der Steur. — Van Week tot Week. — Kunst, Kunstnijverheid en Huislijf. — Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften. — I Uit de Europeesche Pers, II Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche Pers. — Oost- en West-Indisch literatuuroverzicht. — Suriname — Curaçao. — Uit den Verren Vreemde. — Ingezonden. — Berichten der Afdelingen. — Mededeelingen. — Bestemd voor uitzending naar Nederlands-Indië. — In Nederland aangekomen verloggers. — Met pensioen. — Financiële Berichten. — Mutatiestaat van 18 tot 25 Juni 1930.

AGENDA

voor de Jaarlijksche Algemeene Vergadering op Zaterdag 28 Juni e.k., te Bergen op Zoom in de Sociëteit „Thalia”, om 1.30 uur.

Punten van behandeling:

1. Opening.
2. Notulen (Zie K. W. 11 Juli '29, No. 28).
3. Jaarverslag; Rek. en Verantw. 1929 met rapport Verificatie-Commissie en Begroting 1930 (Zie K. W. 3 April '30, No. 14).
4. Benoeming Commissie nazien Jaarrekening 1930.
5. Voorziening vacatures Hoofdbestuur.
Aan de beurt van aftreden zijn de H.H. Jhr. Dr. Sandberg, Baars, Dr. Zeylstra, Deinum, Somermeijer, Roodhuyzen en Ir. Ruys. Beide laatstgenoemden stellen zich niet herkiesbaar.
Dubbeltallen: Jhr. Dr. Sandberg—v. Haften; Dr. Zeylstra—Wentholt; Deinum—Michelsen; Somermeijer—Mackenzie; Prof. Nolst-Trenité—Mr. Bergsma (voor Roodhuyzen); Mans—Hansma (voor Ir. Ruys).
6. Benoeming H.B.-lid, afdeling 't Gooi.
7. Benoeming Eere-leden.
8. Verlenging nieuwe regeling omtrent de afdrachten van Afdelingsbesturen aan Hoofdbestuur.
9. Bepalen plaats eerstvolgende Algemeene Vergadering.
10. Rondvraag en sluiting.

PROGRAMMA WAN HET CONGRES

der
Vereeniging „Oost en West”
te Bergen op Zoom

op Zaterdag 28 en Zondag 29 Juni 1930.

Zaterdag 28 Juni 1930.

- 11 u 30 v.m. Aankomst en verwelkoming der congressisten op de Grootte Sociëteit door het Afdelingsbestuur
- 12 u. Lunch in de Grootte Sociëteit.
- 1 u. 30 n.m. Algemeene Vergadering in de groote zaal van de Sociëteit Thalia. Spreker: Prof. Dr. C. C. Berg, Hoogleraar in de Javaansche Taal en Letterkunde, over „Java en zijn houding tegen drie Wereldgodsdiensten”.
- 3 u. 15 n.m. Ontvangst van het congres door het Gemeentebestuur van Bergen op Zoom ten Stadhuize, opgeluisterd door het Bergen op Zoomsche Mannenkoor.
- 3 u. 45 n.m. Autotocht aangeboden door V.V.V. naar de bekende Wouwsche Plantage.
- 7 u. n.m. Diner in de groote zaal van de sociëteit Thalia. Onder het diner Strijkorkest door het Ensemble Gebr. Dietvorst.
- 8 u. 30 n.m. Groot concert.
„De kosten van deelname aan lunch f2.— en diner f3.50, te storten op Postgiro, no. 34170 der Rotterd. Bankvrg., bijkantoor Bergen op Zoom, onder vermelding:

ding: Verzoeken overboeking op privé-rekening van den heer W. Laane, Penningmeester afdeling Bergen op Zoom der Vereeniging Oost en West.

(In de bereids verpreide circulaire werd absussievelijk opgegeven Postgiro. 33170)."

Zondag 29 Juni 1930.

Boottocht op de Oosterschelde en tocht naar Zierikzee en het eiland Schouwen, aangeboden door de Afdeling Bergen op Zoom.

2 u. n.m. Ontvangst van het congres te Zierikzee en verdere bezichtiging van het eiland Schouwen.

4.30 u. n.m. Vertrek naar Bergen op Zoom. Aankomst ongeveer 6 uur, half zeven.

Tabel van den treinenloop naar Bergen op Zoom op 28 Juni 1930.

	Vertrek	Aankomst te Bergen op Zoom
Van Deventer	7.03	
„ Enschede	6.00	
„ Apeldoorn	6.49	
„ Amsterdam	8.22	
„ Nijmegen	8.40	
„ Breda	10.29	
„ Amersfoort	8.21	11.16 v.m.
„ Utrecht	8.50	
„ Hilversum	7.43	
„ Amsterdam	8.20	
„ Haarlem	8.42	
„ Leiden	8.54	
„ Den Haag	9.23	
„ Rotterdam	9.47	
„ Groningen	7.07	1.11 n.m.

Het embarkement voor den boottocht is bepaald op Zondag 29 Juni, voormiddags halfacht precies. Het afdelingsbestuur te Bergen-op-Zoom heeft hiertoe gecharterd het stoomschip „Schelde” der Rotterdamsche Tramweg Mij., ruimte biedend aan ongeveer zeshonderd personen, met koud buffet en muziek aan boord.

Naar Bergen op Zoom!

De trouwe lezers van ons blad — en wij rekenen daartoe de meesten onzer leden — hebben, ongetwijfeld, met groote belangstelling kennis genomen van de hierboven afgedrukte aankondiging der Jaarl. Algem. Vergadering van onze Vereeniging te Bergen op Zoom op 28 en 29 dezer.

Bergen op Zoom is de tweede afdeling aan gene zijde van den Moerdijk; jong nog naar den datum van oprichting is zij evenwel de belangrijkste in Brabant en het ledental, meer dan 100, stijgt nog steeds, dank zij de onvermoeide werkzaamheid in die richting, van haar Bestuur, dat intusschen, zijn bemoeiingen vergemakkelijkt ziet door de ontvankelijkheid der inwoners voor doel en streven van „Oost en West”. Die ontvankelijkheid openbaart zich daar blijkbaar meer dan in onze oudste afdeling in het Zuiden, Breda, waar het afdelingsbestuur een gelijke mate van activiteit ontwikkelt zonder met al zijn ijver een gelijk resultaat te mogen bereiken. Maar stellig zal het Congres te Bergen op Zoom zijn invloed doen gelden in de nabijgelegen zuster-afdeling welke leden wel in grooten getale aanwezig zullen zijn, wat allicht de velen niet-leden aldaar tot aansluiting zal bewegen.

De organisatie van het Congres is volmaakt; een bijzonder gunstig samengesteld programma — leest en herleest het — stelt schoone beloften in uitzicht. Het is dan ook zeer te hopen dat, behalve de Bredasche leden, ook die onzer overige afdelingen het werk van Bergen op Zoom zullen waardeeren en daarvan blijk geven door hun komst. Zóó hoog zijn de reiskosten toch waarlijk niet en welke aangename dagen zullen we er aan en op de Schelde beleven! Door Uw komst, leden, versterkt gij den band, welke toch allen, die tot een vereeniging behooren, samenhoudt. En dan, we herhalen het, een paar genoeglijke dagen wachten U in een belangwekkende plaats met schoone omgeving. Men rekent op U!

Naar Bergen op Zoom!

HET LIDMAATSCHAP der Vereeniging bedraagt f 5.— 's jaars (minimum) met inbegrip van kosteloze toezending van het Koloniaal Weekblad.

M. J. VAN DER VELDE
DUINSTRAAT 6-8
SCHEVENINGEN
TELEFOON 50016

RIJ-ONDERRICHT

• HANDEL IN •
LUXE PAARDEN

PENSIONSTALLING

5367

INSTITUUT

voor

Stralenbehandeling

Electro therapie.
Electro homöopathie.
Spec. teg. Aderverkalking. Asthma.
Jicht. Rheuma. Lever- en Nier-
ziekten. Stofwisselingsziekten. Sto-
ringen v. d. inwendige Secretie.
Hart- en Maagziekten. Huid-
ziekten. Org. Zenuwziekten.
algemeene zwakte.

Den Haag,
Bezuidenhout 37.

5425

Tel. 73872.

Spreekuren werkd. beh. Zaterdag 9-1 en 3-5.
Dr. H. W. REICH. Arts.

SCHRIJFMACHINES.

Nieuwe en gebruikte Schrijfmachines, ook Reismachines vanaf f 25.— leveren wij met volledige garantie. — Alle reparaties, met origineele onderdeelen, vlug en billijk. — Verhuren van machines vanaf f 7.50 per maand. 5428

AMERICAN TYPEWRITER TRADE

RIJSWIJKSCHEPLEIN 34a, DEN HAAG — TELEF. 14231

Fa. J. H. van Andel

Huishoudelijke Artikelen.

- Electriche Apparaten - 5432

Electro Vapour Radiatoren, G. E. Koelkasten
Willemsparkweg 30, Tel. 25882, A'dam Z.

Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West”.

Het Weekblad dat sinds 55 jaar aan de spits gaat der Ned. Geïllustreerde bladen, is:

EIGEN HAARD

EIGEN HAARD

dat uitmunt door smaakvolle verzorging en boeienden inhoud, mag daarom in geen huiskamer ontbreken

Doet daarom, wat Uwe ouders reeds deden en abonneert U op den huisvriend van jong en oud

EIGEN HAARD

GRONINGEN

GEERSINGA & POSTEMA
 TIMMERLIEDEN EN AANNEMERS
 SCHUITENDIEP 28b en 28a - TEL. 2462
 GRONINGEN 5152

Bevelen zich beleefd aan voor alle voorkomende werkzaamheden.

Linnenmagazijn „T SPINNEWIEL”

L. VAN POPPEL — GRONINGEN
 Oude Boteringestraat 14. Telefoon 3576
 TAFEL- EN BEDLINNEN
 TRICOTGOEDEREN
 HUISHOUDGOED - BÉBÉGOED
 Beslist krimprijke wollen Onder-
 [goederen — Indische uitrustingen
 — Huwelijks- en Bébé-uitzetten —
 Prima kwaliteiten - Billijke prijzen
 5148

LEIDEN

N.V. „MEUBELKUNST”

MODERNE WONINGINRICHTINGEN
 „Indanthren” Meubel- en Gordijnstoffen

Meubelen naar ontwerp van A. Lucas, Meubelarchitect.
 Eigen fabriek. — Werkplaats: Witte-Rozenstraat 27.
 Toonkamers: 5173
 WITTE-ROZENSTRAAT 36 - LEIDEN - TEL. 524

FIRMA M. KOERT - LEIDEN

J. RAVESTEIN
 PIETERSKERKGRACHT 16 - Telef. 1055
 Architectuur 5177
 Aannemer v. Bouwwerken - Timmerwerken

VOOR LEIDEN EN OMSTREKEN

IS HET BROOD UIT DE BROODFABRIEK

„DE ZEEUW”

5175 HET MEEST GEVRAAGD
 KORTE MARE 22 — TELEFOON 1411

VIOOL-INSTITUUT

Directeur ADOLF BRUNT - Nieuwe Rijn 10, Leiden
 PRIVÉ-LESSEN: 5178
 Aanvangsklasse . . . vanaf f 4.- p. m.
 Middelklasse vanaf „ 5.- p. m.
 Kunstklasse vanaf „ 6.- p. m.
 Soloklasse vanaf „ 7.- p. m.

HAARLEM

Stoom-, Wasch- en Strijkinrichting
W. H. KLOES & ZONEN
 Scheepmakersdijk No. 32
 Telefoon 13592 — Haarlem
 Speciale Afdeling FIJNGOED
 5165

ZUSTER SALA

Pedicure - Manicure - Gezichtsmassage
 Haarwasschen en Onduleeren
 Wilhelminastraat no. 5 - Haarlem
 TELEF. 11163 5216

ARTISTIEKE DAMESHANDWERKEN
 GROOTE SORTEERING

HANDWERKSTOFFEN, SMYRNA-, KELIM-, SODAN-
 EN NOORSCH WOL 5218
 AJOUREN EN PLISSEEREN - TEEKEN-INRICHTING

FIRMA ALI ZIJLSTRA

WAGENWEG 1 - HAARLEM - TEL. 13518
 ATELIER VOOR KUNSTNAALDWERK

H. J. C. HöCK

TIMMERMAN — METSELAAR — AANNEMER
 beveelt zich beleefd aan voor alle voorkomende
 werkzaamheden het vak betreffende. 5202
 Woonplaats: VOORHELMSTRAAT 39. Tel. 10710
 Werkplaats: L. ANNASTRAAT 24.
 HAARLEM

WONINGINRICHTING JOH. NEDERKOORN & Zn.

Toonzalen: Ged. Oude Gracht 56 — Telefoon 13171
 Fabriek: Groot Heiligland 58 — Telefoon 10747
 HAARLEM

De inrichting van Uw woning, door ons uitgevoerd,
 blijft billijk en is voor den gebruiker het toppunt van
 comfort. 5201

VERHUIZINGEN ONDER GARANTIE.

Fa. JOH. DAMMERS

KLEVERPARKWEG 20-22, Tel. 13736, HAARLEM
 Agentschap der Fongers en Simplex Rijwielen
 Eerste klas Reparatie-inrichting 5200
 GARAGE — STALLING — VERHUUR

H. J. FEIJE

HAARLEM - TELEF. 11292

Speciaal ingericht voor Verhuizingen en
 Bergplaats voor inboedels - Stalhouderij
 Begrafenisonderneming - Goederenvervoer

Eigen Motorbooten voor passagiers en vrachtdienst
 5164

Fa. Hk. VAN NIEL Czn. - SCHILDERS

Schagchelstraat 30-32 - Telef. 11404 - Haarlem
 Oppericht 1857 5155

Laat uw schilderwerk door onze firma uitvoeren
 en wij garanderen U dan, dat U in alle opzich-
 ten tevreden zult zijn

ABR. MEIJER

GROOTE HOUTSTRAAT 16 - HAARLEM - TELEF. 10476
 OUDSTE SPECIAAL ADRES VOOR
 JAEGER ONDERGOEDEREN: Merk Jansen & Tilanus
 „ Wilh. Bengel Söhne
 DAMES ONDERGOEDEREN „ Ribana
 „ Miranda
KOUSEN EN SOKKEN 5162

Laat ALINK U verwarmen!

de specialiteit in gas- en kolenverwarming.
Küppersbusch Gasfornuizen.
 Kruisstraat 17. HAARLEM. Tel. 11622.
 5198

CHRISTELYK LYCEUM

INLICHTINGEN VERSTREKT DE RECTOR 5170

J. J. WEBER & ZOON

OPGERICHT 1838 - HAARLEM
 GROOTE HOUTSTRAAT 166, nabij Houtpoort
 Fabriek KORTE HOUTSTRAAT 26. Tel. 10648
OPTIEK EN FIJNE STAALWAREN
 5171

Haarlem's Muziek-Instituut

Dir.: NICO HOOGWERF
 GEBOUW „CAECILIA” - JANSSTRAAT Nos. 48-50
 SPREEKuur ELKEN WOENSDAGAVOND 7-8 UUR
 Onderwijs wordt op elk instrument gegeven, zoowel aan vak-
 als niet-vakstudeerenden. Prospectus op aanvraag verkrijgbaar.
 Privé spreekuur iederen dag tusschen 12 en 1 uur, Koninginne-
 weg 54, Haarlem. 5217

WONINGBUREAU
HENK FIBBE

Haarlem, Nassastraat 14. Tel. 13781
 Koop en Verkoop. Huur en Verhuur van Huizen.
 5197

Firma P. BAGGERMAN - HAARLEM

SPAARNE No. 114 — TELEFOON 10116
 Hoofdagenschap der Heineken's Brouwerij
 Importeurs voor Haarlem en Omstreken van
 BASS STOUT & PALE ALE. 5199
 Steeds voorradig alle natuurlijke en kunstmatige
 Bronwateren, Limonades en Sodawater enz. enz.

Voor Breukbanden, Buikbanden, Elastieken Kousen
 alles naar maat, Verband- en Verplegingsartikelen
 is het adres te Haarlem:

HET GEZONDHEIDSHUIS”

ZIJLSTRAAT 69 -- HAARLEM
 — TELEFOON 12240 — 5220

ARNHEM EN
OMSTREKEN

N.V. Linnenmagazijn „t Spinnewiel”

G. H. MEIJER

ARNHEM, Ketelstraat 12. - Telef. 26077
 NIJMEGEN, Betouwstraat 1. Telef. 2459
 Tricotgoederen - Huishoudgoederen
 Tafelgoederen - Huwelijksuitzetten
 Baby-uitzetten. 5138
 INDISCHE UITRUSTINGEN

HANDELS-DAGSCHOOL

aansluitend op H.B.S. 3-j., of Mulo-School - Eenjarige opleiding in de hoofdvakken, namelijk, **FRANSCH-, DUITSCHE-, ENGELSCH- HANDELS-CORRESPONDENTIE, STENO, TYPEN-BOEKHOUDEN, EFFICIENCY - Practische kantooropleiding - PROSPECTUS GRATIS**

INSTITUTEN „SCHOEVERS“

DEN HAAG — STADHOUDERSPLEIN 3 en 7 — TELEF. 52594

5096

Amsterdam N.-Witsenstraat 3, v.-Baerlestraat 13; Rotterdam: N. Binnenweg 167; Groningen: O. Ebbingstraat 14

Tehuis voor Ned.-Ind. Bedienden

VERSLAG over 1929

van het Tehuis voor Ned. Ind. Bedienden „Persinggahan“,
gevestigd te 's-Gravenhage, Van Boetzelaerlaan 2.

Beheer. Raad van Beheer: R. Zuyderhoff, Voorzitter; Dr. G. A. Rademaker, Ondervoorzitter; G. Hennus, Penningmeester; mevrouw D. Raedt van Oldenbarnevelt—Van Maarseveen en W. J. F. Kroon, leden.
Regeerings-Commissaris: O. M. Goedhart.
Directeur: F. de Munnik.

Mutaties. In den loop van het jaar trad als Regeerings-Commissaris af de heer L. C. Westenenk, die gedurende verscheidene jaren op de aangenaamste wijze met den Raad van Beheer had samengewerkt. In zijne plaats werd benoemd de heer O. M. Goedhart.

Huisvesting. In het verslagjaar werden 151 (146)* bedienden in het Tehuis opgenomen, onder wie 141 (135)* vrouwelijke en 10 (11)* mannelijke. Het aantal verpleegdagen bedroeg 2651 (2937)*.

Gezondheidsstoestand. De gezondheidstoestand van de logeergasten was ook dit jaar over het algemeen gunstig. Geneeskundige hulp behoefde slechts enkele malen te worden ingeroepen.

Een baboe, die naar een ziekeninrichting werd overgebracht, was spoedig weder hersteld. Voorts moesten twee baboes in de Ramaer Kliniek worden opgenomen. Eén van hen verblijft daarin nog, terwijl de andere vandaar overging naar het gesticht „Oud-Rozenburg“. Beide patiënten zullen binnen korten tijd op 's-Lands kosten naar Indië worden teruggebracht.

De oude baboe, van wie in het vorige verslag sprake was, overleed in het ziekenhuis aan den Tapijtweg. Zij werd op 25 Maart begraven. Nog twee maal werd dit jaar zulk een droeve tocht naar het kerkhof gemaakt. In Augustus voor een baboe, die in het Rode Kruis Ziekenhuis, en in September voor een Javaanschen jongen, die in het Gemeente-Ziekenhuis waren overleden. Geen van beiden hadden tevoren in het Tehuis gelogeed.

Bij die begrafenissen waren tal van Inlandsche mannen en vrouwen aanwezig, en werden de gebruikelijke ceremoniën verricht. Op den avond van den dag der teraardebestelling werd steeds in het Tehuis een slamatan gegeven.

Patiënten, die in het Ziekenhuis verbleven, werden geregeld bezocht.

Gezellig Samenzijn. Geconstateerd kan worden, dat het Tehuis het middelpunt blijft vormen van het gezellig samenzijn van de Inlandsche bedienden van 's-Gravenhage en omstreken. Des Zondags was den geheelen dag de toeloop in den regel zoo groot, dat alle beschikbare plaatsen ingenomen waren. In de week beperkte de groote drukte zich uiteraard meestal tot de avonden. Zelfs in de bitter koude dagen van den laatsten winter waagden vele baboes den techt naar de „Boetzelaerlaan“, om een paar uurtjes met landgenooten samen te zijn.

De viering van het Javaansch Nieuwjaar had op de gebruikelijke wijze plaats.

Enkele stamgasten, die zich herinnerden, dat het ongeveer 10 jaar geleden moest zijn, dat het Tehuis werd geopend, vroegen om den juiststen datum. Daarop werden op 3 Mei bloemen gezonden en 's avonds werd een klerie slamatan gegeven. Onder de aanwezigen was een baboe, die de opening had medegemaakt.

Raad en Hulp. Ook gedurende dit verslagjaar werd naar verschillende klachten van werkgevers en -nemers een onderzoek ingesteld. Zonder uitzondering leidde dit onderzoek tot een bevredigende oplossing. Ook in andere gevallen werd raad en hulp verleend.

Enkele gevallen mogen hier afzonderlijk vermelding vinden.

Een Inlandsch jongmensch, dat na afloop van de Lagere School als bediende op goed geluk naar Nederland was gekomen, in de hoop een of andere studie te kunnen volgen, had, nadat de onmogelijkheid daartoe bleek, een betrekking in Rotterdam aanvaard.

Toen hij daaruit ontslagen was en tevergeefs getracht was hem aan eene andere betrekking te helpen, mocht het ten slotte aan „Persinggahan“ gelukken hem als scheepjongen naar Indië te laten terugkeeren. Dat was voor hem het einde van zijn illusie om in Holland te studeeren. Uit een met Nieuwjaar van hem ontvangen bericht bleek, dat hij werk gevonden had bij een proeftuin op de Oostkust van Sumatra.

Voor een Inlandschen jongen, die nog in het huis van bewaring zat, doch wegens zijn goed gedrag in die inrichting vermindering van straf zou kunnen krijgen, mits aan eenige voorwaarden van toezicht en arbeid kon worden voldaan, werd de hulp van „Persinggahan“ ingeroepen. Het Tehuis zorgde hiervoor. Na een paar maanden is hij met een familie naar Indië teruggegaan en is nu werkzaam op een Postkantoor. Ook van hem werden brieven ontvangen, waarin dank werd betuigd.

Een oude zeebaboe, die reeds meermalen door het Tehuis was geholpen aan een familie voor de reis naar Indië, aanvaardde in Maart wederom de terugreis. Bij haar vertrek gaf zij een 1/20 lot van de Staatsloterij in bewaring. Zij was gelukkig, want op haar nummer viel een prijs van f1000.—. Door tusschenkomst van de familie, waarmede zij naar Indië was vertrokken, kon het geld haar worden overgemaakt.

Diversen. Met erkentelijkheid kan hier worden vermeld, dat de Directie van de Haagsche Tramweg Maatschappij, naar aanleiding van een artikel over „Persinggahan“ in het dagblad „De Telegraaf“ van 23 November 1929, de vriendelijkheid heeft gehad voor een aantal baboes van het Tehuis een uitnodiging te zenden tot bijwoning van het St. Nicolaasfeest, dat voor de kinderen van de geëmployeerden van de Maatschappij op 4 December in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen werd gegeven. Zoo iets moois hadden de baboes nog nooit gezien en opgetogen keerden zij huiswaarts. Een woord van dank aan die Directie is hier op zijn plaats.

Op 4 Mei werd het Tehuis vereerd met een bezoek van den Regent van Serang, die vergezeld werd door den heer Snepvangers. Het geheele Huis werd bezichtigd. De Regent toonde zich met alles zeer ingenomen en prees de wijze, waarop hier voor de Inlandsche bedienden gezorgd wordt.

Arbeidsbeurs. Het aantal aanvragen om een Inlandschen bediende was ook dit jaar zeer groot. Op een verzoek om een baboe voor de reis naar Indië behoefde, mits aan de gewone betalingsvoorwaarden (handgeld en loon) werd voldaan, nooit een teleurstellend antwoord te worden gegeven.

De Raad van Beheer:

(w. g.) R. ZUYDERHOFF, Voorzitter.

(w. g.) F. DE MUNNIK, Secretaris.

* De cijfers tusschen haakjes geven de getallen van het vorige jaar.

EXPLOITATIE-REKENING van „PERSINGGAHAN“ over 1929.

Debet.		Credit.
Aan	Per	
Bedrijfskosten	Saldo 1928	f 517.36
Tractementen	Subsidie	„ 8200.—
Vernieuwing, Onderhoud	Vergoeding voor logies	„ 2657.—
Saldo	Interest	„ 63.13
		f 11437.49
		f 11437.49
B A L A N S.		
Ned Handel Mij:	Diverse Crediteuren	f 4015.43
Cassa	Exploitatie-Rekening Saldo	„ 562.28
Meubilair	P.M.	
		f 4577.71
		f 4577.71

Het a.s. congres van „Oost en West“

Schouwen—Duiveland ingeschakeld!

Sei gegrüsst, ihr sonnigen Weiden!

Het groene eiland aan de Oosterschelde is sedert kort ingeschakeld in de rij der modern toegeruste vacantie-oorden. Jarenlang heeft het gesluimerd aan den oever van den Scheldestroom in de eenzaamheid van zijn isolement. Dorpen verdwenen in den grimmigen greep van den breeden riviermond, zoodat de Plompetoren daar nog staat als een eenzame wachter bij het graf van het verzonken Koudekerke en Zierikzee zag zijn voorspoed tanen, nadat een Keldermans den Sint Lievens Monstertoren had ontworpen als een monument der eeuwen, maar het eiland bleef onbewogen voor den polsflag van den modernen tijd. Het lag daar als een reusachtig groen tapijt tusschen duinen en dijken en er waren geslachten, die wel geloofden, dat er aan den overkant der Schelde ook menschen woonden, maar aan hun eiland genoeg hadden. Daar lagen de groote hofsteden van Serooskerke, Noordgouwe en Sirjansland en nog zoovele andere, waar met nimmer rustende hand de spade in den vruchtbaren akker werd gestoken, daar verstierf Brouwershaven, waar Vader Catz het levenslicht aanschouwde en men behield er zich met petroleumlicht en regenbakken en een bescheiden veer tusschen Zijpe en Anna Jacoba en niemand snakte naar de uitvindingen van den modernen tijd. De vogels vonden bij duizenden eene broedplaats op de schorren achter de dijken en het onvolprezen duinlandschap van Westen-Schouwen, Haamstede en Renesse moest nog ontdekt worden, omdat men geen behoefte gevoelde aan eene propaganda makende vereeniging voor vreemdelingenverkeer. Maar ook een afgelegen eiland wordt ten slotte ontdekt en de stoere Zeeuwen wilden niet langer berusten in de eenzaamheid hunner afzondering. Men verlangde electrisch licht, waterleiding, luchtverkeer, omdat vooruitziende mannen met eene oneindige hoeveelheid optimisme den lof verkondigden van de wonderen der moderne techniek. En men wilde ook niet langer berusten in een derde-rangs veer bij Zijpe en toen vonden de heeren in Den Haag eene staatscommissie uit, die vele interprovinciale verbindingen in studie nam en nog weet niemand, wanneer men uitgestudeerd is, maar de eilandbewoners hebben geduld geleerd in de leerschool der spade en men heeft gegronde hoop voor eene welwillende stemming in de Residentie.

Toch is in den laatsten tijd al veel tot stand gebracht dat tot groote dankbaarheid stemt. De Zeeuwsche Provinciale Electriciteits-Maatschappij heeft het geheele eiland door een net van kabels boven en onder den grond aan electrische energie geholpen en in de maand Mei j.l. werd ook Zierikzee als laatste schakel in dezen keten van electrisch verlichte gemeenten opgenomen. De Commissaris der Koningin in Zeeland, Jhr. Mr. Quarles van Ufford, kwam er voor over naar de verjongde stad om aan de plechtigheid der opening luister bij te zetten en in het historisch stadhuis concentreerde zich de feestvreugde, terwijl op de Oude Haven de electrisch verlichte muziekten het zoo goed deed. De slanke stadhuistoren werd door schijnwerpers schitterend verlicht en wierp schaduweelden op de donkere wolken, die het heele eiland den lof verkondigden van de pas ingeschakelde lichtbron, die nieuwe toekomstmogelijkheden aankondigde, evenals het morgengloren de intrede van een blijden dag.

In het begin van Juni werd het pompstation „de Blinkert“ in West-Schouwen en de sierlijke watertoren ingewijd door een aanzienlijk gezelschap van ruim 200 genoodigden en op de Oude Haven spoot een provisoire fontein als zinnebeeld van de eendrachtige samenwerking tusschen rijk, provincie en eiland. En al valt het te betreuren, dat twee gemeenten met zulk eene veel belovende toekomst als Haamstede en Renesse zich nog afzijdig hielden, in den watertoren is ook voor deze twee eene plaats gereserveerd en zij zullen worden binnengehaald met het gejuich, dat het jongste kindje te beurt valt als het in den familiekring verschijnt. Het zal ook voor den heer van der Weijde, die terecht de geestelijke vader van deze watervoorziening is genoemd, eene groote voldoening zijn, wanneer het gansche gezin van zijn duinwater smult.

Wie zich de moeite getroost om het groene eiland in zijn reisroute op te nemen — den 29en Juni zullen ruim 200 leden van Oost en West een bezoek brengen aan onze heerlijke landouwen — die zal gewis ook den tocht ondernemen van Haamstede naar den Wester lichttoren en daar een duinlandschap aantreffen, dat zijn weerga niet vindt. Hier heeft eene Hollandsche combinatie voor eenige tonnen gouds geestgronden aangekocht en daarin een landingsterrein uitgezet, dat als 't ware door de natuur daarvoor is aangewezen. Dank zij de medewerking van deze combinatie, de K.L.M. en het Departement van Waterstaat, zal het eiland binnenkort een uitstekend landingsterrein rijk zijn, dat

NIJMEGEN

Piano's, Vleugels, Autopiano's, Harmoniums
ook gebouwd voor de Tropen — Vraagt offerte

G. A. J. VAN KALMTHOUT
BISSCHOP HAMERSTRAAT 3 - TELEF. 1562
NIJMEGEN 5179

UTRECHT

Firma R. DIKS en B. GROOTENBOER

Aannemers - Timmerlieden - Metselaars
Taxatie 5184
Nieuwbouw - Verbouw - Onderhoud
TELEF. 10633 EN 10084

BREEDSTRAAT 28-30 — UTRECHT

N.V. v.h. J. E. WEENINK - Utrecht

Leverancier Utr. Industrie- en Huishoudschool
Beveelt zich beleefd aan voor de leveranties van
KOLONIALE WAREN — COMESTIBLES
GEDISTILLEERD — WIJNEN — LIKEUREN
DONKERE GAARD 6-8 — TELEF. 10110
Laat 2 x per week aan huis hooren en bezorgen

5185

U GAAT VERHUIZEN

Laat den rompslomp v. GAS-, ELECTRICITEIT-,
BAD- en KEUKEN-INRICHTING over aan:

KERSBERGEN?

UTRECHT: Oudegracht 185, Nachtegaalstr. 28
Tel. 12891 - Tel. 10842
ZEIST - Slotlaan no. 48 - Telefoon 35

5189

**GERBRANDS KUNSTHANDEL
OUDKERKHOF 46 — UTRECHT**

Encadrementen — Restaureeren
Vernissen — Schilderijen — Fayence
Lederwaren — Lampekappen 5188

JOHAN RUIJS TH. Pz. - UTRECHT

JUTPHAASCHEWEG 21, hoek Amaliastraat. - TEL. 10262
**RUND-, KALFS- EN
VARKENSLAGERIJ**

Electrische fabriek van Worst en Fijne Vleeschwaren
Ham - Rookvleesch - Ossetong,
Saucisse de Boulogne - Hoofdkaas,
Tongeworst - Roipens - Zult - Rookworst - Preskop enz.
ALLES EIGEN FABRIKAAT 5192

**APELDOORN MET TUINSTAD
BERG EN BOSCH**

DE IDEALE WOONPLAATS VOOR
REPATRIEERENDEN
INLICHTINGEN OMTRENT BOUWTERREINEN
GEM. GRONDBEDRIJF. 5384

**G. J. R. v. d. GAAG & ZOON
GROENMARKT 27
TELEPH. No. 12512, DEN HAAG**

DROGERIJEN — CHEMICALIËN
DEPÔT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉ'S

5031

Fongers

degelijk - duurzaam
veilig
FONGERS-FILIALEN
te Den Haag: 5029

Laan van Meerdervoort 92a Schuytstraat 121
Tel. 34830 Tel. 34470

DE BAS & Co., Bankiers
HEERENGRACHT 17 — 'S-GRAVENHAGE

Belasten zich met alle Bankzaken

Safe-Inrichting 5007

RUSTHUIS

voor bejaarden, rust- en hulpbehoevenden
ANT. DUYCKSTRAAT No. 77
's-GRAVENHAGE - TELEFOON 55333
5206 Directrice: Zr. M. TERBORGH

MOLENSTRAAT 67, DEN HAAG
TELEF. 13597 5090

RIEL GR. HERTOGINNELAAN 121.
TEL. 36935 - DEN HAAG

DAMES HOEDEN 5241
JAPONNEN en MANTELS
OOK VOOR INDIË EN IN GROOTE MATEN

**N.V. v. Vuuren's Handel-Mij
BRANDSTOFFENHANDEL**

Denneweg 67a Telefoon
Den Haag 14427

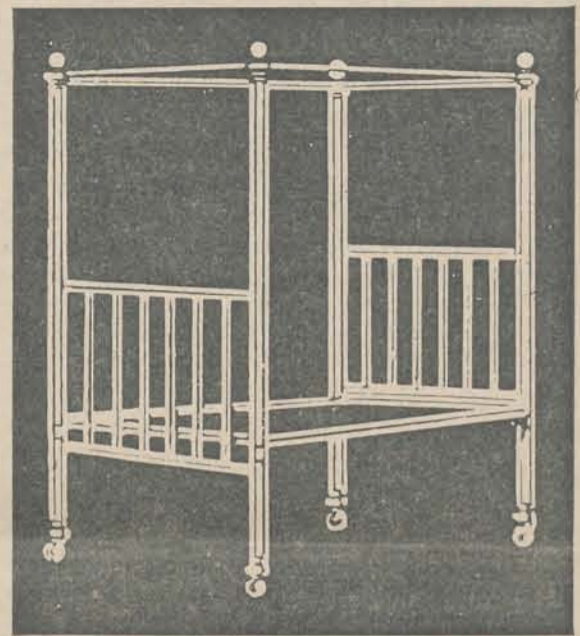
5113

Wenscht ge te ontvangen le KWALITEIT
Brandstoffen, tegen BILLIJKEN prijs en
GEGARANDEERDE maat? Bel dan op 14427

Verkoophuis Groot Hertoginnelaan 101, Den Haag

Speciaal voor Indische
:- Families ingericht :- 5107
Bestaat ruim 25 jaar

Dagelijks geopend van 10 tot 4 uur

**HET IDEALE
TROPENLEDIKANT**

voor allen, die naar Indië vertrekken! Prijs vanaf f 21.50

Fa. J. F. HENDRIKS

GEDEMPTE BURG WAL 65 5042
DEN HAAG - TELEFOON No. 10786
Aanbevolen adres door „Oost en West“

Pour apprendre à danser vite et bien, adressez-vous à
L'Académie de Danses et Maintien
ROCCO DUBOIS 5024

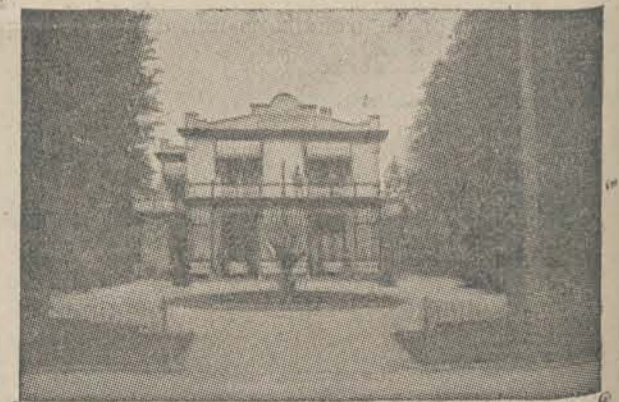
de toonaangevende dansleeraren voor de betere kringen
34 J.-P.-Coenstraat - Den Haag - Telefoon 71909
Privé-lesseen en Besloten Clubs voor elken leeftijd.

**INVAR RIJWIELEN
ALEX FRESCO**

1e van den Boschstraat 10. Tel. 72529
Juliana van Stolberglaan 282 5430
Agentschap: Jüncker J.C.R. Rijwielen

**HET FOTOGRAFISCH ATELIER VAN
J. JURGENS**

v/h CHEF-OPERATEUR DER FIRMA VERMEULEN IS GEVESTIGD
LAAN VAN MEERDERVOORT 179a
DEN HAAG 5279

„EIKENHORST“

Pension voor zomer en winter; 24 salons en slaapkamers,
waarvan de meeste met serre, veranda of balkon; eet-
kamer, badkamer, stroomend water, garage, groote tuin;
bij de tramhalte, in 't centrum van verkeer. 5180

UTRECHTSCH E STRAATWEG — OOSTERBEEK

Den Haag ons bijna zou benijden, omdat het zoo weinig kost. Dan zal men van Rotterdam uit of c.q. Delft, als Den Haag en Rotterdam elkaar daar hebben gevonden, binnen het half uur het groene eiland kunnen bereiken, waar thans een uur of vijf mee gemoeid is. Dan noodigen wij de geheele Staatscommissie uit om, bij wijze van „Weekend”, dat wondere landschap met zulk een uitzonderlijke flora en fauna eens te bezoeken en als dan ook het Veer van Zijpe nog wordt ingeschakeld, is Schouwen—Duiiveland uit zijn isolement verlost. Dan zal dit heerlijke landjuweel aan vele Nederlanders worden geopenbaard als het land van belofte, waar het zalig is om te vertoeven en hetzij men binnenkomt per vliegtuig, hetzij per auto, men zal zich steeds opnieuw verlustigen in de schoonheid der duinen, de vruchtbaarheid der akkers, den zonnigen glans der weiden, de schilderachtige ligging der buitenverblijven, de historische praalgraven te Dreischor van Mr. Pieter Mogge en de broeders Ockerse, kortom in alles, wat dit eiland maakt tot een weelde voor het oog. En het verwonderde ons niet, dat de burgemeester van Bergen-op-Zoom met eenige vertegenwoordigers van Oost en West, die een verkenningstocht maakten naar het onbekende eiland, opgetogen waren over de veelzijdige schoonheid van het landschap. En wij roepen bij voorbaat onze Indische vrienden van Oost en West een hartelijk welkom toe, want zij zullen de voorhoede zijn van een machtige schare zomergasten, die de rustige schoonheid van het eigen land verkiezen boven de dure vacatievlucht naar het buitenland. Schouwen—Duiiveland wordt ingeschakeld!

J. C. A. B.

Internationale koloniale tentoonstelling te Parijs.

De Nederlandsche deelneming.

Het hoofdbestuur der Nederlandsche Reisvereniging had de vorige week in hotel „De Twee Steden” in Den Haag een bijeenkomst belegd in verband met de Internationale Koloniale Tentoonstelling 1931 te Parijs, waarvan de vertegenwoordiging voor Nederland is opgedragen door het Commissariat Général de l'Exposition.

Het uitvoerend comité voor de deelneming van Ned-Indië, Suriname en Curaçao aan deze koloniale tentoonstelling heeft op deze bijeenkomst eenige mededeelingen gedaan betreffende die deelneming.

Mr. M. J. van der Flier, voorzitter van het hoofdbestuur, opende de bijeenkomst en zette met een enkel woord het doel daarvan uiteen. Spr. wees op het grandiose van de tentoonstelling, welke het volgend jaar in Parijs gehouden wordt, een tentoonstelling, waarop Nederland op een zeer waardige wijze zal uitkomen en welke onze belangstelling ten volle waard is.

De heer H. Asselin, persattaché bij de Fransche legatie, wees daarop in een korte rede op de beteekenis van de tentoonstelling, welke plaats zij zal innemen, wat er reeds verricht is en wat er nog gedaan zal worden.

Mr. A. G. N. Swart, commissaris-generaal voor de Nederlandsche deelneming, gaf daarna een uitvoerig overzicht van de Nederlandsche afdeling.

Mr. Swart zeide, dat het resultaat der voorbereidende werkzaamheden thans een eenigszins vastere vorm begint aan te nemen. Binnenkort zal een aanvang gemaakt worden met den bouw van het Nederlandsch paviljoen.

Wat de inzendingen in het hoofdgebouw betreft, — over het hoofdgebouw zelf hebben wij vroeger reeds bij een afbeelding van het ontwerp geschreven —, daaromtrent is bepaald, dat zij zullen zijn collectief, zoodat een billijke ruimteverdeling verkregen wordt en alles wat naar reclame wijst, zooveel mogelijk buitengesloten wordt. Daarnaast zal in een afzonderlijk gebouw gelegenheid worden gegeven voor particuliere inzendingen.

De inzendingen in het hoofdgebouw zullen worden ondergebracht in een drietal afdelingen: de cultureele, de staatkundige en de economische afdeling. Daarnaast worden afzonderlijke afdelingen bestemd voor de inzendingen van Suriname en Curaçao.

De inzendingen betreffende Nederlandsch-Indië worden hoofdzakelijk bijeengebracht door het Indisch comité en hier te lande, voor zooveel noodig, geordend en verder gereedgemaakt of uitgewerkt; voor de economische en staatkundige afdeling alsmede voor een belangrijk gedeelte der cultureele afdeling, heeft prof. dr. le Cosquino de Bussy welwillend de behandeling op zich genomen.

HOTEL „DE TWEE STEDEN” | RESTAURANT „DE TWEE STEDEN”

Buitenhof

Telefoon Nos. 15950 - 15951 - 10062

's-Gravenhage

FAMILIE HOTEL EERSTE RANG IN
HET CENTRUM DER STAD

Speciale tarieven voor langdurig verblijf
Kamers met stroomend water en prive bad

Thé Dansant — — Diner Concert
Roemeensch Orkest 5104
Uitstekende Keuken
GERENOMMEERDE WIJNKELDER

De verzorging van dat gedeelte der cultureele afdeling, dat met kunst in den ruimsten zin des woords verband houdt, is toevertrouwd aan den heer Moojen.

Er zal o.m. door een reproductie worden getoond het inwendige van den beroemden Mendoeitempel op Java, welke door haar doelmatige wijze van opstelling een diepen indruk zal maken.

Voorts zullen een tweetal diorama's opgesteld worden, een voorstelling gevende van een berglandschap in de Preanger Regentschappen en een gezicht op den beroemden vulkaan Batoer op Bali, beide van de hand van den schilder Eland, die ook bezig is verschillende kleinere diorama's, betrekking hebbende op Indische culturees te vervaardigen.

In dit verband vermeldde mr. Swart ook nog, dat het bestuur van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen er in heeft toegestemd een aantal van de kostbare museumstukken in originall naar de tentoonstelling te zenden.

Het voornemen bestaat, om naast het hoofdgebouw nog eenige andere gebouwen op te richten, o.a. een paviljoen voor particuliere inzendingen in Indischen stijl. Voor firma's of vereenigingen is plaatsruimte in die gebouwen tegen kostprijs beschikbaar. Er zal waarschijnlijk een zeer interessante expositie worden gehouden betreffende de rubbercultuur en rubbernijverheid.

Voorts komt er een gebouw, bestemd voor de uitvoeringen der Javaansche en Balineesche dansers en musici.

Het ligt in de bedoeling de afzonderlijke gebouwen zooveel mogelijk te groepeeren om een plein, waarvan een zijde door het hoofdgebouw zal worden ingenomen, waardoor de Nederlandsche afdeling een afgesloten geheel zal vormen.

In het centrum van dat plein zal een reproductie verrijzen van den grondvester van het Nederlandsch gezag in Indië, van Jan Pieterszoon Coen.

Mr. v. d. Flier wees aan het slot der bijeenkomst nogmaals op het reusachtige werk, dat in Parijs tot stand gebracht wordt en waarvoor hij aller belangstelling vroeg.

Dr. L. J. Crooy †

Met ontroering zullen velen, niet in het minst in Indië, waar hij zooveel jaren de geneeskundige praktijk uitgeoefend heeft, de tijding van zijn overlijden vernemen.

Na in den aanvang als officier van gezondheid hier te lande werkzaam te zijn geweest, vertrok hij naar Indië, om vervolgens naar de burgerpraktijk over te gaan. Hij laatst als zoodanig op Djombang, waar zijn langdurige werkzaamheid talloos velen ten goede is gekomen. Als kundig geneesheer, als knap diagnost genoot hij een uitgesproken reputatie. Daarnaast schitterden zijn nobele karaktereigenschappen, die hem stempelden tot een mensch, die ieders respect en achting afdwong.

Thans heeft een ongeneeslijk harlijden een einde aan dit zoo verdienstelijk leven gemaakt en is hij teruggekeerd tot de bron van het Leven, ver van het land, waar hij met zijn gedachten nog zoo dikwijls toefde.
v. M.

„Pa van der Steur”.

Reeds kwam een flink bedrag binnen, echter ontbreekt de tijd om dit reeds in dit weekblad gespecificeerd te verantwoorden.

Nu blijkt de moeilijkheid om allen persoonlijk te bereiken, daarom zou het comité het zeer op prijs stellen indien iedereen den oproep in het vorige K. W. wil beschouwen als persoonlijk tot hem of haar gericht en als iedereen dit goede doel dan in zijn kring van kennissen wil aanbevelen, dan zullen wij stellig flink voor den dag komen. Er waren maar weinig kleine bedragen bij en toch: ± 4000 (leden) $\times f 0.65$ is ook $f 2700$.

Met voorloopigen dank,

HET COMITÉ.

Sportschool P. C. TIMMER

Kon.-Emmakade 133 - Den Haag - Telef. 33348

BOKSEN SCHERMEN JIU-JITSU

Heilgymnastiek en Massage voor Dames en Heeren
5219

Leden van „Oost en West”.

Het aangewezen adres voor de kwaliteit Melk en Melkproducten is de N.V. Melkinrichting

„DE NIEUWE LANDBOUW” 5443

DEN HAAG: SCHEVENINGEN:

N.W. Buitensingel 50 Wassenaarsche Str. 127

Telefoon 33855. Telefoon 50363.

Van Week tot Week.

Van Dinsdag 17 tot Maandag 23 Juni.

Overeenkomstig Haar voornemen, zijn H. M. de Koningin en H. K. H. Prinses Juliana den 16en dezer per Batavier V, onder hartelijke publieke belangstelling, vanuit Rotterdam naar Noorwegen vertrokken.

De nieuwe zitting van den Volksraad werd door den G.-G. op gebruikelijke wijze met een rede geopend, waarin de Regeeringspolitiek werd aangegeven.

In Tokyo is men een poging om op groote schaal Ned-Ind. plakzegels te vervalschen op het spoor gekomen.

Te Weltevreden werd op den 14den dezer in tegenwoordigheid van den G.-G., alle leden van den Raad van Ned-Indië benevens vele directeurs van de Departementen, het tweede Inlandsche Bestuurscongres, onder voorzitterschap van Mang-Koe Negro VII, geopend met een rede van den G.-G.

De begroting voor 1931 is bij den Volksraad ingediend. Zij stelt o.m. eenige belasting-verhooging in het uitzicht.

Met 1 Juli a.s. zal een verdere verlaging van het posttarief Nederland naar Oost- en West-Indië, tot 6 cts. voor gewone brieven, in werking treden. Wij juichen dezen maatregel hartelijk toe en brengen gaarne hulde aan de Directie der Nederlandsche P. T. T., omdat o.m. hiermede de saamhoorigheid van alle deelen van het Nederlandsche Rijk, tot uitdrukking wordt gebracht. Mogen Oost en West het goede voorbeeld van Nederland in deze weldra volgen. (Men zie verder onder „Mededeelingen” in dit nummer.)

Uit Durazzo bereikt ons nog het bericht, dat Zondag den 15den dezer, op den zestienden verjaardag van het sneuvelen van den Nederlandschen kolonel Thomson, in tegenwoordigheid van autoriteiten ten teken van dankbaarheid verscheidene kransen bij zijn monument gelegd zijn.

WELKOM IN NEDERLAND!

5080

Het Crediet-Magazijn „DE RESIDENTIE” zou met genoeg Uw opdracht tot levering van Uw geheele installatie bij Uw terugkomst in het Vaderland ontvangen. Al wat „De Residentie” levert, is van eerste kwaliteit, billijk in prijs. De betaling wordt geregeld in overleg met U.

← ← ←
Crediet-Magaz. „De Residentie”
Lange Beestenmarkt 119-127
TELEFOON 15555 — DEN HAAG

Het voorstel van B. en W. van Den Haag voor een gemeenschappelijk Rotterdamsh—Haagsch vliegveld bezuiden Delft is met 27 van de 38 stemmen aangenomen.

Een vergadering van de tinproducenten op Malakka heeft een motie aangenomen, waarin o. m. wordt aangedrongen op stopzetting van de productie tenzij een voorstel tot onderbreking van de tinproductie voor twee maanden wordt aangenomen.

Naar verluidt heeft de hoofdopzichter b. d. dienst v. d. mijnbouw, de hr. F. Ecoma Verstege, werkzaam b. h. vulkanologisch onderzoek, in het gebergte tusschen den Papandajan en den Goenoeng Kending een tot nu toe onbekende en op geen der topkaarten voorkomende krater gevonden. Hij is aan alle zijden door een zwaar beboschten ringwal omgeven. Zijn bodem wordt door een grasvlakte ingenomen. Met het oog op de talrijke, in den krater voorkomende Primula Imperialis werd hij Tegal Primula gedoopt. De leider van den vulkaandienst, dr. Ch. E. Stehn, bracht reeds een bezoek aan het nieuw-ontdekte gebied.

Met ingang v. 22 Juli is tijdelijk ter besch. gesteld van den dir. van Binnenl. bestuur en belast met de waarn. der betr. van Adv. voor de Decentralisatie mr. B. Th. A. Westerouen van Meeteren, thans gouv.-secretaris.

Naar verluidt zou besloten zijn om de concessie-aanvraag der Ned. Indische Radio-omroep Mij. (N.I.R.O.M.) voorloopig te deponeren, vermoedelijk teneinde thans in overleg te treden met het opperbestuur over de verdeling van den zendtijd in Ned.-Indië.

De te Padang gehouden vergadering van de inheemsche vakverenigingen nam in verband met het rapport van de Commissie voor het Holl.-Inl. Onderwijs een motie aan, welke zich verklaarde tegen de besnoeiing van het Holl.-Inl. onderwijs. De ter vergadering aanwezige burgemeester deelde mede, dat door hem in overleg met den inspecteur van het inl. onderwijs een telegram aan de regeering was gezonden, waarin werd verzocht om de instelling van een 3e Holl. Inl. school te Padang.

Blijkens de financiële nota, gevoegd bij de ontwerp-begroting 1931, zijn de verwachtingen betreffende de uitkomsten van het loopende jaar, dat de gewone dienst 31 miljoen gulden beneden de begrotingsramingen zal blijven, zoodat in totaal het tekort over het jaar 1930 vermoedelijk 32.5 miljoen gulden zal bedragen.

Bij den Dienst voor Volksgezondheid is een voorstel in voorbereiding tot het spoedig invoeren van de wettelijke regeling van de mill- en longpunctie. Dit staat in verband met de vele klachten, welke ontvangen worden van de bestuurschouffden en gouvernementsartsen omtrent de weinige medewerking, veelal onwil, der bevolking tot het houden van een onderzoek als bovenbedoeld.

De G.-G. heeft gratie verleend aan Nganloek, een der moordenaars van den heer Fitcher, adm. van de East Boume Estate in de Residentie Riouw en Onderhoorigheden, en de doodstraf gewijzigd in levenslange gevangenisstraf.

Zaterdag 21 dezer zal het stoomschip „Termate” te Kalianget (Madoera) 3000 tons zout innemen, bestemd voor Calcutta. Dit zal de eerste keer zijn, dat zout uit Madoera naar Britsch-Indië wordt verscheept.

Als aanvulling op het vorige weekoverzicht moge hier nog vermeld worden, dat op den 10den j.l. een gedenksteen, aangebracht aan het geboortehuis van Louis Couperus, Mauritskade No. 10, werd onthuld, bij welke plechtigheid de Ver. Oost en West, op uitnodiging, vertegenwoordigd werd door haren Voorzitter den hr. Zuyderhof.

Door den bestuursassistent van Kaimana, gelegen in de onderafdeeling West-Nieuw-Guinea, werd een strafexpeditie geleid tegen een bende uit Zuid-Nieuw-Guinea afkomstige deelnemers aan een hongitocht, die in Februari j.l. een overval hebben ondernomen op de bevolking van het gehucht Atoeka, gelegen in de nabijheid van de Mimika, een der kleinere rivieren, die haar oorsprong vindt op de hellingen van den Idenburg-top. Bedoelde bende toch had eenige bewoners van Mimika geroofd en, met uitzondering van een vrouw met haar kind, die door de expeditie nog gered konden worden, de gevangenen gedood en opgegeten.

Berichtgeving hoofdzakelijk ontleend aan Aneta en de N. R. Ct.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt

De Internationale Jury voor Belooningen der Wereldtentoonstelling te Antwerpen en de Volkskunst.

Op Dinsdag 17 dezer, 's morgens ten elf uur, werd in de groote feestzaal der Antwerpsche wereldtentoonstelling, de internationale Jury „voor Belooningen” zoodat in het Vlaamsch heet, officieel van regeeringswege geïnstalleerd door Minister H. Heyman, waarna Graaf A. van der Burch, de algemeene Regeerings-commissaris den aanwezigen Jury-leden, in het kort, het reglement voorhield, waaraan zij zich te houden zouden hebben.

Des avonds waren de Jury-leden door minister Segers tot een „banquet” genoodigd in diezelfde feestzaal, waarbij, naar verluidt, meer dan duizend personen aanzaten.

Reeds dienzelfden middag namen de werkzaamheden der Jury, die in 110 klassen verdeeld was, een aanvang en bij sommige groepen liep alles zoo vlot van stapel, o.a. bij de Rubber-Afdeeling, dat men binnen enkele uren geheel gereed was, doch bij anderen bleek de belangstelling zóó gering, dat het aantal ter vergadering opgekomen Juryleden niet voldoende bleek om tot beraadslaging te geraken. Dit was o.a. 't geval bij die van klasse 79, betreffende de „Kunsten en Ambachten bij de inboorlingen” der koloniën.

Voor deze afdeeling waren respectievelijk twee Jury-leden benoemd voor België, Italië, Portugal, Finland, en Engeland en één voor Frankrijk, Perzië, Marokko en Nederland, dus tezamen een veertiental personen, doch bij de eerste zitting waren alleen Mevrouw G. van Beresteijn-Tromp*) de presidente van Boeatan en de heer J. Maes, onderdirecteur van het Congomuseum te Tervueren opgekomen. Ook de volgende dagen kwam hierin geen verandering, zoodat nog altijd niet met den arbeid begonnen is kunnen worden.

Wij willen hierop de aandacht vestigen, omdat uit dit feit opnieuw blijkt, hoe weinig de volkskunst, vooral die der koloniën nog in tel is en hoe hoog noodig het dus is, dat de weinigen, die er werkelijk voor voelen, alle krachten inspannen om meer propaganda te maken, ten einde de algemeene belangstelling er voor wakker te roepen.

Ook zou, dunkt ons, uit de tentoonstelling te Antwerpen veel leering te trekken zijn voor die te Parijs, het volgende jaar, niet alleen wat deze Jury-aangelegenheden betreft, maar ook anderzins; b.v. op het gebied van praktische inrichting der gebouwen en terreinen, want daarvan hangt toch grootendeels het succes af.

Hoe modern schoon van bouw ons Nederlandsch Paviljoen te Antwerpen moge worden genoemd, aan praktische inrichting laat het nogal te wenschen over. Het is in de eerste plaats niet overzichtelijk genoeg, ook ontbreken de noodige ventilatie en W.C.'s. De gesloten, glazen wand op het Zuiden maakt op warme dagen het verblijf in de zalen, vooral die der Indische afdeeling, ondragelijk, zoodat de meeste bezoekers daar rechts-omkeert maken.

Ook de vele trappen leveren een groot bezwaar op, zóó zelfs, dat reeds eenige ongelukken hebben plaats gehad, doordat bezoekers, al rondkijkend, misstapten en vielen.

*) Naar wij vernamen, hoorde deze eerst na de installatie der Jury, dat, door haar lidmaatschap daarvan, „Boeatan” uitgesloten zou zijn van mededinging. Men beweerde wel, dat dit de hoogste onderscheiding is, maar zij zelve had Boeatan's stand liever een prijs toegekend gezien, zoodat te Milaan eenige jaren geleden geschiedde. Verandering in deze schein niet meer mogelijk. Red.

Voor een goede winkelverlichting gelden de volgende voorwaarden: De lichtintensiteit moet voldoende zijn; de lichtpunten moeten zoo worden aangebracht, dat men geen last ondervindt van hinderlijke schaduwen. Verder mag het licht natuurlijk niet verblindend zijn en moeten de kleuren van de in den winkel aanwezige goederen er goed door uitkomen, zonder te veranderen.

Voor Periodieken

Drukkerij Fa. W. Gaade

Verwersdijk 6-8

Delft - Telefoon 131-1360

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschr.

I. Uit de Europeesche Pers.

Wegens afwezigheid van onzen medewerker, moest zijn rubriek in deze aflevering achterwege blijven.

II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche pers.

Het politieke standpunt der Chineezers in Indië.

Er zijn onder de peranakan-Chineezers in Ned.-Indië twee politieke stroomingen merkbaar. De eene, verdedigd door de bladen *Sin Tit Po* en *Perniagaan* wil een associatie met en een opgaan in de inheemsche bevolking in nationaal opzicht, terwijl de andere, voorgestaan vooral door de *Sin Po*, wenscht, dat de peranakan-Chinees zich steeds van zijn Chinese afkomst en nationaliteit bewust zal blijven.

In verband hiermede zet de *Sin Tit Po* in een reeks van artikelen van 10 tot 16 April nogmaals zijn standpunt ten opzichte van het peranakan-vraagstuk uiteen en gaat de ontwikkeling van de Chinese beweging na. Het blad schrijft, dat er in 1917 na de oprichting van den Volksraad 2 richtingen ontstonden, n.l. een groep, welke vreemdeling wilde blijven en een groep welke van oordeel is, dat de peranakan-Chinees geen vreemdeling is, omdat zijn belang in Indië ligt en hij zich dus met de politiek aldaar bemoeien moet.

De nationalistische richting wil dat de peranakan-vreemdeling blijft en vraagt slechts om gelijkstelling, terwijl zij zich aan China vastklampt. Er moet geregeld geld naar China gezonden worden en als China sterk geworden is, zal de bescherming der peranakans vanuit het moderland komen, terwijl intusschen tot dat tijdstip hun belangen verwaarloosd worden.

Een gemeener standpunt dan het bovenstaande, bestaat er volgens het blad niet en het geld zenden naar China is valsche vaderlandsliefde, terwijl de gedachtengang van den peranakan-nationalist van heden, gelijk is aan die van den candidaat-imperialist van later, want dan zullen de Indonesiërs door dat nationalisme geschaad worden.

De tweede richting, n.l. die van de *Perniagaan*, was ongeveer zoo als die van den heer Kan Hok Hoei. Zij vestigt wel de aandacht der peranakans op hun belangen in Ned.-Indië, maar ziet ze door den bril der Hollanders, die deze kolonie als een mooi bezit beschouwen om spoedig rijk te worden. Zij is dus egoïstisch en vreest dat met het verdwijnen der Hollanders de Chinees ook de zee in gejaagd zal worden.

De belangen der meeste peranakans kunnen echter ook wel behartigd worden zonder nadeel te ondervinden, wanneer de Indonesiërs zelfbestuur hebben. De richting der peranakans moet dus Indonesisch zijn.

Van nature is de peranakan-Chinees meer Indonesiër dan Chinees „daarom moet zijn „Indonesiër-zijn” versterkt worden. China is een mystisch land voor de in Indië geboren Chineezers. Indonesië echter is iets reëels en daarom drijft alles ons in de Indonesische richting. Wij zijn hier geboren en de natuur heeft ons voorbeschikt dat Indonesië onze verblijfplaats wordt. Naar China kunnen wij niet verhuizen, want dat zou zelfmoord beteekenen. De strijd om het bestaan eischt dat de peranakans hun arbeidsveld uitbreiden op allerlei terrein en daarom moeten zij niet de positie van vreemdeling, maar die van kinderen des lands aannemen en Indonesiër worden, dan zullen zij in den vrijheidsstrijd der Indonesiërs ook niet als vreemdeling verdrongen worden. Het eenige waardoor de Indonesiër het vertrouwen in onze eerlijke bedoelingen kan verliezen is ons geschreeuw over vaderlandsliefde. Wij moeten daarmee ophouden en in ons voelen zoowel als denken ons eerlijk als Indonesiër gedragen, opdat wij in de Indonesische beweging opgenomen kunnen worden. Er is een nieuw tijdperk van de Chinese beweging in Indonesië aangebroken. Wij moeten overwinnen, want onze richting baseert zich op realiteit en heeft de waarheid achter zich.

In de *Sin Po* van 24 April echter wordt gezegd dat dit meegaan van de peranakans met de Indonesiërs niets anders is dan het „aanbidden van de opkomende zon”. Verder schrijft het blad dat „zelfwaardering van ons Chineezers ons verbiedt van het eigen schip, dat door de politieke deining een beetje schijnt te schommelen, zelfbewust weg te vluchten, maar wij moeten trachten ons eigen schip in de rechte koers te brengen of gezamenlijk verdrinken. Het is niet noodig dat we ons verschuilen achter een andere natie, want wij vertrouwen dat ook in de toekomst de Chineezers hier niet zullen verdwijnen.”

Het Nederlandsch-Indonesisch verbond.

Het is te begrijpen dat de campagne hier te lande door de heeren Noto Soeroto en Frans op touw gezet, in de Inheemsche pers in Indië, die voor

VEREENIGDE OCTROOIBUREAUX

BEËEDIGDE OCTROOIBEZORGERS
H. J. KOOY - Ir. H. J. J. WEURMAN

BEZUIDENHOUT 69 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 72080 - 72081 - 72082

AANVRAGEN VAN OCTROOIEEN VOOR UITVINDINGEN EN DEPONEEREN VAN HANDELS- EN FABRIEKSMERKEN IN ALLE LANDEN. 5415

DOOFHEID
 GENEZENDE WERKING DOOR AMERIKAANSE
 GEPATENTEERD GEHOORAPPARAAT
 BUNA ONZICHTBAAR VRAAGT INLICHTINGEN!
 NIET ELECTRISCH PR. f.35-
VIBRAPHONE
 ADRES: VIBRAPHONE
 HEERENGR. 279¹ AMSTERDAM
 TEL. 32168 VERT. J. KAAJ

5444

90% nationalistisch en separatistisch gezind is, niets dan antipathie en hoon ontmoet.

De *Bintang Timoer* van 8 April zegt, naar aanleiding van verschillende berichten aangaande een koerswijziging van het Ned.-Ind. Verbond, dat zich naar verwacht wordt, thans practisch op politiek terrein gaat bewegen, het volgende: „Inderdaad schijnen de heeren Noto Soeroto en Frans hun laatste troeven te willen uitspelen. Waar ze met *Oedaya* niets tot stand hebben kunnen brengen, trachten ze de praktische politiek er met de haren bij te slepen. Maar nochtans staan we, ondanks de aanbevelingsbrieven van „hooge oomes“ zeer sceptisch tegenover de campagne, welke, gezien de situatie, ten eenenmale tot volkomen mislukking zal zijn gedoemd. Dat zal dan meteen betekenen het roemlooze einde van een verbond dat zijn fundamenteen op een fata morgana steunde.

In het nummer van 12 April wordt het optreden van de heeren Noto Soeroto en Frans opnieuw besproken, in verband met de verklaring van de heeren mrs. Kluiver en Soeripto, dat zij als eerevoorzitters van het N.I.V. zullen aftreden wanneer deze vereeniging zich op politiek terrein mocht begeven. Een en ander nagaand zegt het blad, dat de heer Noto Soeroto indertijd uit de „Indische Vereeniging“ trad omdat deze te veel aan politiek deed en nu heeft hij zich tenslotte toch in de politiek geworpen. Geconstateerd wordt dat een zoon van Indonesia de politiek niet kan negeren en dat de heer Noto Soeroto, hoe groot zijn liefde ook moge zijn voor vreemde menschen, het belang van zijn land en volk niet uit het oog zal verliezen.

De *Pewarta Deli* van 12 April zegt dat de Indonesische volksbeweging zich, steeds duidelijker naar een onafhankelijk Indonesië richt. De Europeesche partij wil daar niets van weten en beweert dat een Indië los van Holland een droom is en ook een droom zal blijven, welke bewering de heeren Noto Soeroto en Frans napraatten, die daarmede in hun propagandatocht ook veel steun van de Hollanders kregen. Schamen de heeren zich dan niet als de Indische redacteur van de N. R. Crt., een vreemde, hun er op wijst, dat hun landgenooten in Indonesië niets voor hun beweging voelen? Met een variant op een bekend gezegde zou men van deze twee heeren kunnen zeggen, dat ze zijn: plus hollandais que les Hollandais. De Indonesische nationalist neme hiervan nota! Afgezien hiervan zijn alle partijen in Holland, onverschillig of zij communistisch, socialistisch dan wel kapitalistisch zijn, voor de Indonesiërs dezelfde, n.l. die van Hollanders. Dit bleek o.a. uit de uitlatingen van Stokvis, Albarda c.s. op het S. D. A. P.-congres, die zulk een vreeskoesteren voor het verlies van Indonesia.

Of de beweging van Noto Soeroto en Frans, van de V. C. dan wel van een andere „sana“-partij uitgaat, doet thans weinig ter zake, van belang is het al dat de Indonesiërs weten dat die heeren ten bate van de overheersers arbeiden en hun landgenooten eeuwig onder vreemde heerschappij willen hebben. Dat Mr. Soeripto geen eeredid meer wenscht te zijn van zulk een vereeniging van renegaten, is begrijpelijk en verstandig. Het kleineeren van eigen landgenooten en van de inheemsche pers moet zelfs bij tegenstanders afkeer wekken. Laat die vereeniging van Noto Soeroto en Frans maar gauw in Indonesia komen, in het belang van de volksbeweging. Hoe meer prikkel en reactionnaire tegenwerking, hoe actiever de volksbeweging wordt.

De *Sinar Deli* van 11 Maart zegt: Raden Mas Politicus (*Noto Soeroto*) heeft, nadat hij van wege zijn mentaliteit bij de Indonesische eenheidsbeweging, in ongenade is gevallen, het Ned. Indon. Verbond op den bekenden associatie-basis opgericht. De Indonesiërs hier te lande en voor het meerendeel ook die in Holland, zijn niet op die associatie-gedachte gesteld, waarom het N. I. V. dan ook een kwijnend bestaan lijdt en zelfs op het punt van sterven staat. Met een propagandatocht poogt Noto Soeroto nieuw leven in zijn vereeniging te brengen, waarbij hij tevens in het gevecht tracht te komen bij de Hollanders, gelijk een handelaar door reclamemiddelen in de gunst wenscht te komen bij zijn klanten. Men late hem rustig zijn gang gaan. Aan het einde van zijn tochten zal hij zelf wel bemerken of zijn weg door- dan wel doodloopt.

Noteer elk idee, dat u te binnen schiet en schrijf de orders aan uw personeel op strookjes papier. Dit dwingt u te denken in concrete termen en het voorkomt vergeten en misverstaan. (Maandblad „Succes“).

ALLE Wijnen Gedistilleerd en Limonade van

zijn voorhanden bij de navolgende firma's

5111

DEN HAAG:

N. V. DUYNSTEE's Wijnhandel, Spui 250, Telefoon 16413
 N.V. ENGELS' Wijnhandel, Suezkade 48, Telefoon 32694
 HENRI VLEK, Hoofdkantoor, Herderstr. 24, Telefoon 17368*
 HENRI VLEK, Filiaal Goudenregenstr. 206, Telefoon 38044
 N.V. VLEK's Wijnhandel, Theresiastr. 88, Telefoon 70100
 Wijnhandel LEEUWENDAAL, Oranjelaan 4, Telefoon 18755
 SCHEVENINGEN: HENRI VLEK, Filiaal Pansierstraat 33, Telefoon 51962
 VOORBURG: Wijnhandel v. d. KRUK, Willemstraat, Telefoon 78171

Oost- en Westindisch literatuuroverzicht.

De Redactie van tijdschriften, welke in deze rubriek worden opgenomen, worden uitgenodigd de bladen rechtstreeks te zenden aan den redacteur van deze rubriek, Obrechtstraat 163, 's-Gravenhage. Hetzelfde geldt voor uitgevers, die hun boeken in dit overzicht wenschen vermeld te zien.

Algemeen Landbouweekblad voor Ned.-Indië

Afl. 45 van 10 Mei: De „Alfa“, een nieuwe grondstof voor de papierfabrikatie, door J. A. Maronier (een nationale rijkdom in Algiers). — Beschouwingen over de Thee-restrictie, door D. F. W. Prins. — Ervaringen en gedachten van een bioloog in en over den Archipel (voordracht op 12 Maart 1930 door dr. H. J. Lam voor de Kon. Vereenig. Koloniaal Instituut). — Een nieuwe cultuurplant melkkruid: *Asclepias syriaca*, voor de vervaardiging van oliën, kapok, vlas en papier). — De djerok, door S. — Klein-landbouwers (en hun decepties).

De Christelijke Onderwijzer.

Nr. 12 van 11 Juni geeft een verslag van een audiëntie door den minister van koloniën, verleend aan de heeren A. P. Jungcurt Jr, secr. v. d. Unie van christelijke onderwijzers in Nederland en J. M. C. Parisius, onderwijzer aan de Christ. school te Paramaribo, inzake de gelijkstelling ten behoeve van de Christ. school van de gemeente van Gedoopte Christenen te Paramaribo.

De Indische Culturen (Teysmannia)

Nr. 10 van 16 Mei: De pisangcultuur in de Maleische staten en de huidige ziekteverschijnselen, door F. S. Ward (met talrijke afbeeldingen, bewerkt uit Mel. Agr. Journal). — Als er eens geen rubber meer was (de geheele samenleving zou het aan den lijve voelen). — Koffiecultuur in Suriname, door prof. dr. J. G. Sleswijk (de schrijver behandelt de uitvinding van dr. D. S. Fernandes inzake een verbeterde bewerking). — Bloeiende orchideeën, door dr. K. Kuiper.

De Indische Mercur

van 18 Juni nr. 25: Beschouwingen omtrent de taak der proefstations in Ned.-Indië, door dr. J. Kuiper. — Sisal-Production and Preparation, door H. Hamel Smith, besproken door de B.

De Indische Post

van 17 Mei nr. 20: De actie voor de rijkseenheid. — Amerika en het verre Oosten (de handel met Ned.-Indië in 1929 is met 44% gestegen).

Mededeelingen van „De Handelsvereeniging te Medan“.

van 15 Mei nr. 9: De Indische bevolkingsrubber. — De tabaksoogst van 1929. — De bevolking van het gewest. — De invoer van manufacturen.

Nieuw Nederland

Juninummer: Hygiëne en Economie in Suriname. Land voor Hollandsche boeren. — Hoe de Surinaamsche plantages werden aangelegd. — De klok hooren luiden, door J. A. Liems (naar aanleiding van eenige zinsneden in de Nwe Prov. Gron. Crt. van 27 Mei).

Nieuwe Rotterdamse Courant.

Ochtendblad B van 15 Juni: Blikken in het zieleleven van den Neger (naar aanleiding van persoonlijke herinneringen) I, door dr. H. van Cappelle.

Oedaya.

Afl. 5, van Mei: De propaganda van het Ned. Ind. Verbond voor de rijkseenheidsgedachte, door dr. J. Th. de Visser. — Het koloniaal vraagstuk en de wereldvrede, door C. Frans. — De rijkseenheid en het Nederl. Ind. verbond, door Rd. Ms. Noto Soeroto. — Het standpunt van den regent van Koengan ten opzichte van het N. I. V.

Ons Zeewezen

Nr. 6 van 15 Juni: Avonturen in Eng. Indië, door A. J. Graffelman. — Korte geschiedenis van de Gouvernementsmarine in Ned. Indië, door W. S. (slot) — Jubileum Kon. Bataviasche Jachtclub. — Kapt. E. W. Sikemeijer † (oud-gezagvoerder van de Rott. Lloyd).

Onze Aarde.

van Juni: Onze West in Beeld en Woord, door Fred. Oudschans Dentz en Herm. J. Jacobs, besproken door C. K. Kesler.

GEBR. VAN OOSTERHOUT - BREDA

GINNEKENSTRAAT 139 — BOSCHSTRAAT 10
 TOLBRUGSTRAAT 12 — CERESSTRAAT 30
 GINNEKENWEG 138 5291

KOLONIALE WAREN - COMESTIBLES - FIJNE VLEESCHWAREN - WIJNEN - ZUIDVRUCHTEN

De Opbouw

Nr. 2 van Juni: J. F. H. A. Later behandelt de Indische kroniek en wijst o.a. op de samensmelting der inheemsche jongeren-vereenigingen als nieuw symptoom van het streven naar een vereenigd Indonesië.

Politiek Economisch Weekblad

Nr. 38 van 18 Juni: Een lezenswaardig overzicht van Nederlandsch werk in Indië (voordracht door den oud-volksraad-voorzitter, mr. A. Neytzell de Wilde). — De luchtvaart in Ned. Oost-Indië, door H. J. v. d. Munnik. — Azië en Wij, door E. D. van Walree (bespreking). — Indische Schimmen VII, De Eerwaarde.

Spoor- en Tramwegen

Nr. 12 van 10 Juni: De aanleg der nieuwe Spoorverbinding Solo—Djocja, door ir. J. Slim. VI. — Het Spoorwegplan in Midden-Sumatra, door R. M. Weitzenbock. — Ir. R. D. J. van Lijnden †.

De Stuw

van 1 Mei nr. 4. Indië's Toekomst, door H. — Wat is ons doel, door v. d. M. — De Exorbitante Rechten III, door Logemann. — De Volksraad en de vonnissen der inheemsche rechters I., door B. t. H. — De plaats en betekenis van Indonesische Volkenkunde, door Bertling. — De voedselvoorziening van Java en Madoera, door d. V. — Opnieuw de eisch: Indië economisch weerbaar, door Z.

Tectona.

Afl. 4 van April: H. J. van Hasselt, ten afscheid, door J. H. Becking. — De djati-verjonging in de houtvesterij Goendih, door dr. F. Kramer. — Het looistofverloop in den bast van eenige *Acacia* decurrens var.-Mollis-stammen, door ir. H. W. Japing. — Bijdrage tot de kennis der verspreiding van het geslacht *Dipterocarpus* op Java, door E. van der Laan. — De Canthariden op Java, door F. A. Th. Verbeek.

Tropisch Nederland

van 16 Juni nr. 4: Bij een aantal fraaie afbeeldingen een artikel van C. K. Kesler: Curaçaosche problemen. — De zending en de beschaving in Indië, door prof. dr. A. W. Nieuwenhuis. IV. — Eenige legenden uit de Dajakstreek der Boven-Amandit, onder afd. Kandangan, afd. Hoeloe Soengai, res. Z. en O. afd. van Borneo, door C. W. Schüller.

De West-Indische Gids.

Julinummer: Een Afrikaansch bijgeloof: Snetjikoti, door Lou Lichtveld (de heer L. spelt het woord sneki met tj inplaats van k. — Curaçaosche toestanden. Naar aanleiding van het laatste verslag van Bestuur en Staat, door W. R. Menkman (dat woord laatste heeft betrekking op 1927 in 1930 verschenen!). — Geschiedenis van de Nederlandsche

COLUMBIA

De bekende mooie succesnummers uit

„das Land des Lächelns“

en verder een keurcollectie van Odeon-platen, gezongen door RICHARD TAUBER, zijn steeds in voorraad bij:

„The Columbia House“

Laan van Meerdervoort 99

Telefoon 32151 — 's-Gravenhage

5333

ODEON

Maison van Seventer

GROOTSTE INRICHTING VOOR
**DAMES- EN
HEERENKLEEDING**

— NAAR MAAT —

5089 **DEN HAAG**
HEERENGRACHT 38 - TEL. 14214

Bovenwindsche eilanden, door prof. dr. L. Knapert. Hoofdstuk III. — De verrassing van Willemstad, door mr. B. de Gaay Fortman. — Iets uit de geschiedenis van de rijstcultuur in Suriname, door Fred. Oudschans Dentz.

ZENDINGS- EN MISSIEBLADEN.

Katholieke Missiën van Juni: Afl. 8: De dooden (over de Flores Vulkan de Keli Moctoe). — De Ngada's en hun Geestenwereld, door P. Arndt. — Langs den gordel van smaragd (I. Soerabaia—Menado).

Nederlandsch Zendingsblad van Juni. Nr. 6: Op de eilanden Alor, Pantar en Poera. — Zendingswerk te Bandoeng. — Van lief en leed in de „Zending-Karo”, door E. J. van den Berg. — Inwijding van de Bethelkerk te Ansoes, door D. C. A. Bout.

Medisch Missie Maandblad nr. 12, Juni-nummer: Keuring voor de Tropen (voordracht door dr. Utermohlen te Amsterdam). — Inlandsche geneesmiddelen in gebruik op de Kei-eilanden. II, door D. H. Ahrends.

De Zendingsbode van Mei: Twee veteranen in dienst van de Indische Protestantsche Kerk (n.l. dr. G. C. A. A. van den Wijngaard en ds. R. W. F. Kyftenbelt). — Schetsen van Kapan Fai Metan (slot), door P. Middelkoop. — Kisar-zending (Z.W. eil. Molukken), door Akkerman.

Het Zendingsblad van de Gereformeerde Kerken in Nederland. Juni-nummer: Jaarverslag over 1929 van de vereniging tot oprichting en instandhouding van Christelijke Scholen en Internaten te Soerakarta. — Uitbreiding der Kweekschool te Solo. — Iets over het Zendingswerk in West-Soemba. I.

BOEKENSCHOUW.

Geneeskundig Jaarboekje voor N. I. 1930. Weltevreden (Leiden) G. Kolff & Co. f 5.—.

Nederland in de Oost, Reisindrucken Mr. W. F. Treub. Nieuwe goedkope uitgave. Tjeenk Willink & Zn. Haarlem, f 2.90.

Staatkundig Beleid en Bestuurszorg in N.I. 2de deel. De overheidszorg in N.I. De Kat Angelino. M. Nyhoff. f 4.— (5.50).

De economische toestand van Suriname in 1929. Verslag uitgebracht door de Vereniging voor Handel en Nijverheid in Suriname.

Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Suriname, Geldende tekst, bijgewerkt tot Mei 1929, door J. A. Abendanon.

Bijdrage tot de kennis der West-Indische Volks-geneeskruiden, door L. H. van Berk. (Academisch proefschrift).

Koloniaal Instituut. Jaarverslag 1929.

Azië en Wij. Een studie over onze verhouding tot Nederl.-Indië, door E. D. van Walree. Van Kampen & Zn. Amsterdam.

Handboek voor verlofgangers. 1930. (1ode uitgave) Uitgegeven door de Vereniging van Indische verlofgangers. N. I. Uitg. Mij. Den Haag.

Hoe dichtert ge den klant bij de koopwaar brengt, hoe vertrouwer gij hem met het artikel maakt, des te eerder zal hij koopen. (Maandblad „Succes”).

Suriname

In een artikel „Hygiëne en Economie in Suriname” in het Juni-nummer van het maandblad „Nieuw Nederland”, officieel orgaan van het Nationaal Verbond tot kolonisatie-bevordering van Suriname en andere Nederl. Gewesten”, lezen wij:

„De groote maatregel voor het verbeteren van den hygiënischen toestand in Paramaribo door Prof. Flu voorgesteld, waardoor de filariawormziekte afdoende bestreden kan worden, het aanleggen eener waterleiding, dreigt echter door kleinzielige koopmanschap, een fiasco te worden. Het plan Weyerman, dat berekend is voor een waterleiding die haar kosten goedmaken moet, is op verkeerde basis geschoeid.

Men wil de arme bevolking het water laten betalen dat noodig is voor het schoonhouden van lijf en goed. Uit bovenstaande cijfers blijkt welk een armoede er in Paramaribo heerscht en men begrijpt dat het niet aangaat, gezinnen eenige centen te laten betalen voor water, waar dikwijls die centen ontbreken voor het brood.

Kan niet elk erf van leiding worden voorzien en het water voor armen en zieken gratis verkrijgbaar gesteld, dan zal de waterleiding als hygiënische maatregel falen.”

De Chr. Onderw. geeft onderstaand verslag van een audiëntie, door den minister van koloniën verleend aan de heeren A. P. Jungcurt Jr., secretaris van de Unie van Chr. Onderw. en J. M. C. Parisius, onderwijzer aan de Chr. school te Paramaribo:

„Den minister werd dank gebracht voor de toezegging, dat de Surinaamsche le rang en de Nederlandsche hoofdacte gelijkgesteld zullen worden.

Hem werd er op gewezen, dat de gelijkstelling der beide acten vele goede gevolgen met zich meebrengt.

1e. In de laatste jaren kwamen er heel wat Surinaamsche onderwijzers naar Nederland teneinde zich te bekwamen voor de H. A. Ze moesten zich vele kosten en moeite getroosten om hun doel te bereiken. Is de gelijkstelling er, dan is dit alles niet meer noodig.

2e. De collega's kunnen na 't behalen van den 1en rang zich een betere positie in de Oost verwerven, omdat de salariering daar veel beter is dan in Suriname.

Of de salarisregeling in Suriname voldoende is, daarover kon de minister zich niet uitlaten, daar hij niet op de hoogte is van den levensstandaard van dat land.

Hierop vroeg Z.Ex. hoeveel Surinamers er op dit oogenblik in Nederland zijn, die zich voor de H. A. bekwamen.

Hem werd medegedeeld, dat er ongeveer 10 straks 't examen zullen afleggen en dat er de laatste 2 jaren geen examen voor den 1en rang werd afgenomen in Suriname, daar men liever in Nederland examen deed, waar men maar in 6 vakken geëxamineerd werd. Verder werd den minister 't volgende verzoekt:

1e. Of hij bij de gelijkstelling van den 1en rang met de Nederl. H. A. ook er toe zou willen overgaan, dat deze ook doorgevoerd wordt voor Oost-Indië. Ons werd toen geantwoord, dat de gelijkstelling er wel komt, maar dat Indië zelf deze aangelegenheid moest regelen.

2e. Dat er onder een van de voorwaarden om subsidie te verkrijgen de bepaling moest opgenomen worden (gelijk nu in Oost-Indië), dat men een commissie van beroep moest instellen, omdat alle rechtspositie voor de onderwijzers bij het biz. onderwijs absoluut ontbreekt.

Hierop antwoordde Z.Ex., dat dit verzoek van de onderwijzersorganisaties in Suriname moest uitgaan z a. men in Oost-Indië gedaan heeft.

Z.Ex. werd daarna medegedeeld, dat we hoofdzakelijk gekomen waren in het belang van een christelijke school te Paramaribo, die reeds meer dan 30 jaren bestaat en tot nu toe niet over een eigen gebouw beschikt. Gaarne had de gem. van ged. christenen van wie deze school uitgaat een eigen gebouw willen bezitten, daar 't gebouw waarin de school gevestigd is, te klein geworden is, want 't leerlingental neemt in de laatste jaren verbaazend toe. Ook voldoet dit gebouw niet aan zeer eenvoudige eischen. De school moest noodig verbouwd worden en blijkt toch te klein te zijn. Ook wil de eigenaar er niets aan doen. De gelijkstelling is nog niet volledig doorgevoerd, vooral wat 't bouwen en verbouwen van scholen betreft. De bovengenoemde gemeente beschikt niet over de middelen om een eigen gebouw te koop, zoodat ze zich tot den minister wendt met 't eerbiedig verzoek haar een voorschot te willen verlenen, dat met een matige rente verrekend kan worden met de subsidie.

Z.Ex. merkte hierbij op, dat de middelen het nog niet toelaten tot de volledige gelijkstelling over te gaan. Gouverneur Rutgers heeft de gelijkstelling voorloopig zoo doorgevoerd zonder de begrooting te belasten. Naar de meening van Z.Ex. is hij op den goeden weg.

Z.Ex. vroeg toen of de gem. van ged. christenen zich niet kon wenden tot de Haagsche Maatschappij. Hem werd hierop geantwoord, dat deze maatschappij alleen aan de scholen der ev. br. gem. steun verleent.

Hierna verzocht Z.Ex. hem 't verzoek op schrift op te sturen, teneinde met gouverneur Rutgers te kunnen corresponderen over de mogelijkheid om de school te helpen, aan welk verzoek bereids voldaan is.”

Wij lezen in de N. R. Ct. van 17 Juni, av.bl. C:

„Onze correspondent te Parijs schrijft dd. 16 Juni:

De Franschen erkennen zelf, hun Guyana, ten oosten van Nederlandsch Guyana gelegen, in den steek gelaten te hebben. De oorlog heeft de belangstelling voor de koloniën en de daarin besloten economische mogelijkheden verlevendigd. Deze motiveeren het zoo even genomen besluit, dat het gebied van Inini aan het gouvernement van Guyana hecht.

Guyana omvat drie deelen: het bagno, Cayenne, dat zich langs den oceaan uitstrekt en de uitgestrekte streek, waar vier tot vijf duizend bewapende menschen en vagebonden leven. Dit achterland is nog ternaauwernood geëxploreerd. Belangrijke mijn- en boschrijdommen moet het bevatten. Nu is dit door het genoemde decreet tot autonoom gebied uitgeroepen. Aan drie kanten wordt het door Nederlandsch en Braziliaansch domein begrensd.

Deze autonomie zal het bestuur en de financiën betreffen en geleidelijk naar de binnenlanden worden vooruitgeschoven. Aan algemeen stemrecht wordt nog niet gedacht. De begrooting zal worden gevoed uit belastingen en de dotatie van twee miljoen frank, onlangs door het parlement goedgekeurd ten einde de kolonie tot bloei te brengen.”

Heel duidelijk is dit alles niet. Opheldering is vooral noodig van de door ons gecursiveerde woorden. Het gebied van de Inini maakt n.l. reeds een deel uit van Fransch Guiana.

Aan de N. R. Ct. van 20 Juni, ocht.bl. B. ontleenen wij het volgende bericht:

„Woensdag is voor een jury te Odense de zaak begonnen tegen kapitein Madsen van het s.s. Ella Eff en diens reeder Eff, verdacht van poging het schip te doen zinken voor de Surinaamsche kust voor Paramaribo. De zaak is reeds lang hangende, maar men wachtte op nadere gegevens van de Nederlandsche autoriteiten. Het schip, dat later is vlotgebracht en in welks bodem versch geboorde gaten gevonden werden, moet thans onder Nederlandsche vlag varen en te Paramaribo thuisheeren. Het heeft onlangs onder den nieuwen naam Saramalca nog Rotterdam aangedaan. De zaak, welke wel een week in beslag zal nemen, wekt in Denemarken veel belangstelling.”

En aan de N. R. Ct. van 21 Juni, ocht.bl. B:

„De tweede dag van het proces wegens het laten zinken van de Ella Eff bracht voor de twee beklagden niet veel goeds. Twee deskundigen zijn met een rechercheur naar Vlissingen geweest, waar toen de Ella Eff (nu heetende Saramaica) lag en zijn tot de conclusie gekomen, dat de gaten van de binnenzijde af zijn geboord en nooit gemaakt kunnen zijn op een of andere werf voor reparatie-doeleinden. Ook heeft men intusschen de verklaringen ontvangen van de Nederlandsche deskundigen te Paramaribo, welke tot dezelfde conclusie komen. De Nederlandsche kapitein, welke zeer goed bekend is met de plaats waar de Ella Eff destijds strandde, namelijk ter hoogte van de Saramaica-rivier, verklaarde bij het bezoek der Deensche deskundigen te Vlissingen, dat deze kuststrook een heel goede ankerplaats bood, zoodat de kans op lekstooten ook al zeer gering was. Verder verklaarde de scheepsbouwer Ring Andersen uit Svendborg, op wiens werf de boot gebouwd is, dat onmogelijk bij den bouw zulke doorboorde planken gebruikt kunnen zijn. Ten slotte werden de verklaringen der autoriteiten en die van diverse zaakkundigen uit Paramaribo voorgelezen, waaruit bleek, dat allen van meening zijn, dat hier opzet in het spel geweest is. Na een zitting van 6½ uur werd de zaak tot den anderen dag verdaagd.”

Uit „De Telegraaf” van 14 Juni, derde av.bl.:

„BATAVIA, 14 Juni. — De werving van Javaansche contractkoelies voor de Buitengewesten en het buitenland gaat, als gevolg van de dalende vraag, steeds achteruit. De afscheep gedurende de afgelopen maand bedroeg uit Soerabaja ongeveer 1200 koppen, uit Semarang 800 en uit Batavia 400, hetgeen minder is dan de helft van de vroegere maandelijksche afscheep. Voor het buitenland, n.l. Nieuw-Caledonië en de Britsche Koloniën,

AUTOREIZEN
OBERAMMERGAU
ZWITSERLAND
NORMANDIË etc.

AMOVA
DEN HAAG
K. Poten 25. Tel. 17666.
AMSTERDAM
Warmoesstr. 187. Tel. 46414.

AUTOTOCHTEN
Vraagt geregelde en
gratis toezending
van Reisprogramma's

bestaat absoluut geen vraag, hetgeen ook het geval is met Suriname. — (Aneta)."

Daarentegen lezen wij in „De Nieuwe Stem” van 8 Mei onder het hoofd „Vrije immigratie”:

„Uit Batavia in Nederlandsch-Indië kwam heden het radiobERICHT, dat op verzoek van het Surinaamsch gouvernement inplaats van 100 eerstdaags 150 Javanen gezinnen naar Suriname zullen vertrekken.”

In hetzelfde blad lezen wij.

„Een telegram van heden meldt dat Luitenant van Onlangs in onderhandeling is getreden met den vlieger Kingsford Smith om een Oceaanvlucht van Ierland naar Amerika mede te maken.”

Hetzelfde blad vermeldt nog het volgende:

„Volgens een particulier schrijven in Frankrijk ontvangen uit Cayenne zijn van de 673 gestraften, die in November verleden jaar in Fransch-Guyana aan wal werden gezet als deporté, nu reeds 200 gestorven. Officieel heet het, dat er slechts 3 sterfgevallen hebben plaats gehad.”

In ons nummer van 12 Juni vermelden wij het bezoek aan Suriname van een aldaar geboren neger-bokser, den heer Ralf, die als jongen van 17 jaar als stowaway de wijde wereld was ingegaan.

Nu lezen wij in „De Nieuwe Stem” van 5 Mei van een anderen Surinamer, den heer Otto Huiswoud, die na een verblijf van ruim 18 jaar in den vreemde, met zijn echtgenoot op familiebezoek kwam. Deze energieke jonge man verliet de kolonie om te trachten zich in het buitenland een positie te verwerven in het zeemansvak. Zijn financiën lieten hem niet toe rechtstreeks naar de Vereenigde Staten te reizen. Hij moest overal waar hij aan wal stapte alle krachten en energie ontplooiën om geld te verdienen voor zijn passage voor de volgende plaats. Zijn studie bij het zeewezen was van korten duur, want het zeemansleven was hem niet meegevallen. De heer Huiswoud is te New-York gevestigd en verbonden aan een handelshuis in landbouwproducten, z. a. bananen, fajers, patatten, tomaten, enz.

Er wonen ongeveer 40.000 West-Indiërs in New-York voor wie de tropische producten worden geïmporteerd.

De heer H. is tevens vertegenwoordiger van een nieuwsberichtenbureau „The Crusade News Agency” in New-York.

Indien er voor het vervoer ingerichte schepen tusschen Suriname en New-York voeren en de reis niet lang duurde, zou, volgens den heer H. daar een goed afzetgebied te vinden zijn voor Surinaamsche landbouwproducten.

Wij vestigen de aandacht onzer lezers op een zeer sympathiek feuilleton in de N. R. Ct. van 15 Juni, ocht.bl. B: 22 Juni, ocht.bl. A: „Blikken in het zieleleven van den Neger, naar aanleiding van persoonlijke herinneringen” door Dr. H. van Cappelle. Deze herinneringen betreffen zijn reis naar en in Suriname in het jaar 1900. Dat hij de goede menschen, die hij in zijn hotel aantrof, en de mannen die hem op zijn reis vergezelden niet vergeet, begrijpen wij ten volle. Ook de leiders van de expedities naar het binnenland van Suriname zijn vol lof voor hunne manschappen.

KAWEET'JES

DEN HAAG

Hotel „OLD ENGLAND”

Wagenstraat 140a — DEN HAAG

Kamers met ontbijt vanaf f2.50. — Bij langer verblijf reductie. — Tevredenheidsbetuigingen van Indische familiën voorhanden. 5292

KLEERMAKERIJ FIRMA J. L. SCHMITZ
VAN LOOSTRAAT 144 (5403) TELEF. 54171
Costuum opp. f1.20. Cost. ontvl. en opp. f2.20. Costuum keeren f17.75. Demi keeren f12.80. Costuum naar maat 45, 50, 55, 60, 65, 70. Betaling f15.—, bij afl. f10.— p. m. Contant 5 pCt. korting. Prijzen voor vermaken en repareren worden vooruit opgegeven. Vraagt onze Stalencollectie.

TE HUUR:

Schitterend gemeubileerde Suite met Serre voor 2 of meer personen, ook afzonderlijk, en kleinere kamers, alles met of zonder pension.
Adres: van Brakelstraat 70, Den Haag. 5455

„De Vier Jaargetijden”

Valeriusstraat 80, Den Haag

- Specialiteit Indische Uitzetten -

5445

Curaçao

Aan de begrotingsstukken is een en ander van hetgeer hier volgt ontleend:

De commissie-Zeilinga.

De gouverneur heeft meegedeeld, dat er twee verslagen zijn: een van de heeren Zeilinga en Westerman over het circulatiebankwezen in Curaçao en een van de geheele commissie. T. z. t. zal de raad met een en ander in kennis gesteld worden.

Zou de gouverneur of de minister, wien het aangaat, niet een stap verder willen gaan, en ook belangstellenden en belanghebbenden, die geen leden van dit college zijn, in de gelegenheid willen stellen, ervan kennis te nemen?

De predikant voor Aruba.

Het bedrag voor dezen functionaris is maar even verhoogd van f4800.— tot f7800.—. Maar daarmee is hij er nog niet. Intusschen worden de geestelijke behoeften daar verzorgd door het Leger des Heils, voor zooveel de protestanten betreft.

Onderwijs.

De gouverneur meent, dat voor het vinden van geschikte leerkrachten noodig zouden zijn Oost-Indische bezoldigingen. Waar evenwel in zooveel nooden moet worden voorzien, kunnen de kredieten daarvoor niet aangevraagd worden.

Vliegveld.

Het vliegveld op Hato is niet gereed. Bij wijze van proef zijn een paar keer vliegtuigen daar geland. Bij gereed komen van het veld zal voor het gebruik daarvan betaald moeten worden.

Bovenwindsche eilanden.

In zijn openingsrede zei de gouverneur:

„De toestand op de Bovenwindsche Eilanden laat nog steeds te wenschen over.

Met kracht zal naar verbetering van de cultures op St. Eustatius worden gestreefd.

Ter bevordering van het landbouw- en tuinbouwbedrijf, alsmede van de veeteelt, zullen uit 's Lands kas kredieten verleend worden.

Ook worden pogingen aangewend om St. Martin N. G. opgenomen te krijgen in eene stoomvaartverbinding met het eiland Curaçao.”

Bonaire.

Daarvan werd gezegd:

„Ofschoon Bonaire niet, zooals de andere Benedenwindsche eilanden door middel van de industrie tot opbloei kwam, bestaat er geen reden om zich over den toestand op economisch gebied van het land bezorgd te maken.

Onderhandelingen worden gevoerd tot het in het leven roepen van een stoomvaartverbinding tusschen dat eiland en Curaçao, terwijl ook de spoedige verbetering van den steiger aldaar in nitzicht is gesteld.”

Rechter voor Aruba.

Naar wij vernemen zijn er thans eenige rechtsgeleerden, die zich beschikbaar gesteld hebben voor de vacature in het hof van justitie, zoowel jonge leden der magistratuur als van de balie.

Uit den Verren Vreemde

Arbeidstoestanden in Kongo.

In de Belgische Kamer van Vertegenwoordigers hield de oud-minister van Buitenlandsche Zaken, Dr. Emile Vandervelde, de leider der Belgische socialisten, thans minister van Staat, een interpellatie over den toestand in Kongo en de maatregelen getroffen of te treffen om een einde te maken aan het misbruik van den dwangarbeid.

Dwangarbeid is door de wet van 1908 verboden, een reglement van 1926 heeft dit zoo uitgelegd dat werk voor openbaar nut tot de geoorloofde uitzonderingen behoort.

De grootste mijnrijdommen van Kongo worden gevonden in de provincie Katanga, die juist schaarsch bevolkt is. Voor de industrie, die er zich ontwikkeld heeft en verder snel wil ontwikkelen, zijn werkkrachten noodig. Andere gedeelten van Kongo zijn goed bevolkt, de negers zijn flinke kerels. De opvatting ligt voor de hand, dat men gaarne de bewoners zou zien verhuizen naar de industriestreek, om daar de main d'oeuvre te leveren.

De wijze waarop deze gedachte tot uitvoering werd gebracht heeft vroeger aanleiding tot scherpe kritiek en veroordeeling gegeven. Nadien is veel verbeterd. Kongo is een kolonie van het Rijk geworden, en de regeering heeft zich beijverd voor de te verrichten openbare werken humaner beginselen te doen toepassen. Vele maatschappijen werken in gemengd bedrijf met den Staat, en deze legt in de concessie-voorwaarden bepalingen vast, die den arbeiders ten goede moeten komen. Niet minder dan deze voorschriften en voorbeelden heeft het eigenbelang de ondernemers ertoe gebracht de levensomstandigheden van de zwarte arbeiders te verbeteren. De bevolking dreigde uit te sterven; de mannen vluchtten ook liever naar de wildernis dan opgeroepen te wor-

5039

den voor werkzaamheden, die op slavernij geleken; onder de arbeiders waren veel zieken; het sterftecijfer was groot; de werving bracht al meer en meer zwakke, of te jonge, of te oude werkers aan. De directies hebben het belang begrepen van verbeterde huisvesting, voeding, verpleging en hygiënische verzorging.

De verbeteringen zijn van dien aard, dat de socialistische leider, bij zijn interpellatie over nog bestaande misstanden, zelf erkende, dat in deze opzichten door de particuliere ondernemingen en door den Staat thans gedaan wordt wat redelijkerwijze te verlangen is. Als met deze erkenning en haar ten spijt het lot van den Bantoe-arbeider in de mijndistricten toch treurig moet worden genoemd, dan stemt dit zeer verdrietig, want dan zijn de middelen om dat kwaad te verhelpen verder niet gemakkelijk aan te wijzen.

De Bantoe leefde gelukkig en vrij-onbezorgd in zijn dorp. Wordt hij overgeplant naar een mijnkampement, dan voelt hij zich ontrukt aan alles waarmede zijn ziel zich vereenzelvigd had, hij is er ongelukkig, zelfs wanneer daar alles gedaan wordt wat mogelijk is om er het leven, werken en wonen onder gunstige omstandigheden te stellen, en zelfs ook als de gezinnen mee daarheen mogen trekken. Ontrokken aan de gemoedelijke kampongomgeving, verkrijnt de een in naargeestigheid, zoekt de ander afleiding in nieuwe, ruwe emoties. De ontevredenheid, de baloorigheid zet zich tot opstandigheid, zij uit zich in excessen, wandaden, misdaden, in wrok tegen al het nieuwe en de aanbengers ervan, tegen de verstoorders van het verloren geluk.

De oplossing zou eenvoudig zijn, als men kon zeggen: wel laat geen Bantoe zijn dorp meer verlaten, het zijn toch vrije menschen.

De industrie vraagt echter om meer, steeds meer werkkrachten. De werwers, de ronselaars der ondernemingen trekken de geheele Kongo door om mannen te werven. Het heet dat alle verbintenissen vrijwillig worden aangegaan. De ronselaars zijn daar echter niet beter dan hun collega's, die, door alle tijden heen en in alle landen, een zeer slechte reputatie behouden hebben, zij maken gebruik van allerlei weinig kieskeurige middelen om slachtoffers te vinden. Soms vinden zij handlangers in gouvernementsambtenaren en koopen zij inlandsche hoofden om. Is een vrijwillige (?) verbintenis, waarvan de ondertekenaar inhoud en strekking vaak niet kent of begrijpt, geteekend, dan helpt de openbare macht mee om de naleving ervan te eischen, desnoods door strafmaatregelen.

Deze handelwijze is de dwangarbeid waarop Vandervelde vooral doelde, zooals Jos. van Tongerloo ook doet uitkomen in zijn, uit Antwerpen geschreven, stuk in *De Hollandsche Revue* van 1 Juni.

De oud-minister heeft daarbij twee documenten ter sprake gebracht, die veel indruk hebben gemaakt. Het manifest der bisschoppen in Kongo, waarin de steeds voortgaande ontworteling der oorspronkelijke bevolking zoo stellig als maar eenigszins mogelijk is wordt veroordeeld, en de in Maart verschenen brochure van den ervaren Kongoman Orts, een politieke figuur van erkende bekwaamheid, die de methode van werving op niet minder positieve wijze veroordeelt. Hij schrijft daarin o.a.: „de geweldige economische noodzakelijkheden van Katanga bleken sterker te zijn dan alle regeerings- en bestuursreglementen. Op dit oogenblik blijkt de toestand toch wel heel erg te zijn”.

De minister-president, die tevens de portefeuille van koloniën voert, de heer Jasper, vond wel 't een en ander af te dingen op door Vandervelde genoemde cijfers, maar op stuk van zaken wist hij niet veel anders te doen, dan nader te bewijzen — hetgeen Vandervelde zelf al had erkend — dat de betrokken maatschappijen alles doen wat van haar verwacht kan worden om de toestanden in de mijnkampen zelf zoo gunstig mogelijk te stellen.

Hij kon verklaren, dat het groote onderzoek, dat gevraagd wordt, reeds aan den gang is.

Maar zal dit zich ook verdiepen in de vraag van het behoud van het volksgeluk? Uit de gestelde vragen is men geneigd op te maken, dat deze kwestie alleen in aanmerking komt voor zoover 't betreft een menschaardig bestaan te verzekeren in de industrie-kampen.

Deze zaak heeft verlevendigde actualiteit gekregen nu te Genève de kwestie van dwangarbeid en verplichte, opgelegde (heeren)diensten in internationale bespreking aan de orde is. Wij stellen ons voor op de Genève'sche debatten terzake nader terug te komen.

Voor zoover Vandervelde 't oog had op verplichten

5014

Familie-Pension Zaalberg van Zelst
De Laressestraat 5-7 — AMSTERDAM

Aanbevolen adres voor Indische familiën.
Ruime Appartementen. — Centrale Verwarming
Warm en koud stroomend water op alle kamers.
Ruime Badkamers. 5390
Momenteel beschikbaar groote gemeub. Suite.

arbeid voor openbare werken vielen zijn beschouwingen binnen 't kader van gedwongen arbeid, maar zijn interpellatie was toch minder gericht tegen arbeid die als een soort belasting wordt gevorderd, doch meer tegen de hulp, die van ambtelijke zijde wordt gegeven, aan de uitvoering van contracten, die aangegaan zijn zonder dat de betrokkene de betekenis er van kent, de methode van werving is voos, en dan wordt de poenale sanctie een laakbare dwang. Zoo gesteld, is 't vraagstuk waar 't in Kongo om gaat, juist aangegeven, dan door van „dwangarbeid“, „travail forcé“, te spreken, uitdrukking die irr 't algemeen gebruik een andere betekenis gekregen heeft.

Als feit, als verschijnsel is wat in Kongo gesignaleerd wordt eigenlijk treuriger en erger dan de bevolen gedwongen en de verordende verplichte arbeid. Deze toch zijn verdwijnde instellingen, overblijfsels van verhoudingen die men, in min of meer snel tempo, prijs wil geven. De toestanden in Kongo daarentegen zijn die, welke zich zetten waar de Europeesche nijverheid veld wint op de Afrikaansche wildernis, deze „vooruitgang“ is nog pas in een begin-stadium, en, wij hebben 't van Oris vernomen, de geweldige economische noodzakelijkheden blijken sterker te zijn dan alle wetten en reglementen.

Vervolg van allerlei uit de landen onder Britsche vlag.

Onlusten op Malta. Tijdens den Pinksterdienst in de St. Johns Kathedraal op Malta heeft aartsbisschop Caruana, bisschop van Malta, zooals men kon verwachten na zijn jongste afkeurend schrijven aan Lord Strickland, de houding van laatstgenoemde wederom veroordeeld. Zowel in als buiten de kerk bevond zich een enorme mensenmassa. De menigte buiten de Kathedraal riep herhaalde malen: „Lang leve Lord Strickland! Weg met Mussolini! Lang leve Engeland! Weg met Italië! Weg met de onderteekenaars van het Pro-Memoria!“

Toen de aartsbisschop het kerkgebouw verliet, vond hij zijn rijtuig omringd door politie. De Nationalisten doorbraken het politie-cordon en betoogden ten gunste van den aartsbisschop, terwijl diens rijtuig zich langzaam een weg baande door de massa.

Het recht van afscheiding van een dominion uit de Britsche Rijksgemeenschap. In de aanstaande, in Augustus te Londen te houden, Rijksconferentie zal generaal Hertzog, eerste minister van Zuid-Afrika, zijn standpunt: „die volk het die reg om enige tijd af te skei“, of anders uitgedrukt: „elk lid het die reg om hom uit die Gemeenebes van Nasies terug te trek“ in behandeling doen komen.

Het gouverneur-generaal-schap in Australië. Lord Stonehave's tijd zal in 1931 om zijn. De regeering van Australië heeft als haar wensch doen kennen, dat de Koning niet zelf zijn plaatsvervanger in Australië zal aanwijzen, maar dat hiervoor in aanmerking zal komen de Australiër, de opperrechter Isaacs Isaacs. Ook deze kwestie zal ter Rijksconferentie aan de orde komen, waar de eerste minister Scullin Australië zal vertegenwoordigen.

Er bestaan geen surrogaten voor denken en werken. (De Zakenwereld).

Ingezonden

Voorburg, 19 Juni 1930.

Aan
het Hoofdbestuur van de Vereeniging
„Oost en West“ te 's-Gravenhage.

Mijne Heeren,

Naar aanleiding van het onderschrift, gesteld onder mijn ingezonden stuk in het Koloniaal Weekblad van 12 Juni j.l., No. 24, heb ik de eer Uw Hoofdbestuur mede te deelen, dat het mij verwondert, dat het zich niet bewust is bij de benoeming tot eereleden de Statuten te hebben overtreden. *Minder juist* is toch de verklaring, dat de beslissing in deze nimmer aan de Algemeene Vergadering is overgelaten. Uw Hoofdbestuur heeft immers tot dusverre steeds zelf de benoeming gedaan, daarvan aan de belanghebbenden officieel kennis gegeven en hen met de onderscheiding getukgevenscht.

Al moge het nu al waar zijn, dat het wel zelden of nooit zal voorkomen, dat een voorstel van Uw Bestuur aan de Algemeene Vergadering om iemand tot eereled te benoemen zal worden verworpen, het getuigt toch van een eigenaardige mentaliteit van Uw Bestuur om niet in te zien en te gevoelen de betekenis van de Statuten der Vereeniging, verder van *weinig égards* tegenover de leden.

Overigens wil ik nog opmerken, dat het begin van het onderschrift *weinig* strookt met het slotgedeelte, waarin onder voorgeven „dat het in de praktijk gemak (zou) opleveren“, vermeld wordt, dat eene wijziging van de Statuten, als door mij reeds eerder aanbevolen, gewenscht ware.

Tot mijn leedwezen noopt het optreden in dezen van het Hoofdbestuur, meer in het bijzonder van den Voorzitter, mij om voor het lidmaatschap van de Vereeniging Oost en West te bedanken.

Ik zoude het zeer op prijs stellen, wanneer Uw Bestuur het zoude kunnen goed vinden — de billijkheid brengt dat overigens mede — om ook dit schrijven, als mijn laatste woord t/z., in het Koloniaal Weekblad op te nemen, vóórdat de a.s. Algemeene Vergadering wordt gehouden.

Hoogachtend,

Het lid der Vereeniging Oost en West,
O. L. HELFRICH.

De geachte inzender vangt dit stuk aan met zijne verwondering uit te spreken dat het Hoofdbestuur zich niet bewust is bij de benoeming tot Eere-leden, de Statuten te hebben overschreden. Hij heeft daarbij, blijkbaar, de door het H.B., in dien volzin, gebezigde woorden „in wezen“ over het hoofd gezien. In dezen lapsus en in de opmerking dat het van eene eigenaardige mentaliteit van het Bestuur getuigt om niet in te zien en te gevoelen de betekenis van de Statuten, verder, van weinig égards tegenover de leden, ziet het H.B. verband. Met wat het H.B. omtrent eventueele wijziging der Statuten aantekende, werd bedoeld dat in den vervolge, elk meeningsverschil op het onderhavige punt, zou zijn uitgesloten. Van het bedanken voor het lidmaatschap der Ver. door den heer Helfrich, nam het Hoofdbestuur, overigens, met leedwezen kennis.

Rijswijk, 14 Juni 1930.

Aan
het Hoofdbestuur der Vereeniging
„Oost en West“.

Mijne Heeren,

Als U meent, door Uw onderschrift bij het ingezonden stuk van den heer Helfrich (Koloniaal Weekblad van 12 Juni) de leden Uwer Vereeniging overtuigd te hebben van de ongegrondheid van zijn bezwaar, dan slaat U die leden niet hoog aan, wat hun vaardigheid in de leeskunst betreft.

De statuten schrijven voor, dat eereleden benoemd worden op voorstel van het Hoofdbestuur door de Algemeene Vergadering. Niemand leest daarin: *het Hoofdbestuur benoemt, de Algemeene Vergadering bekrachtigt* die benoeming, door haar goedkeuring.

Dat deze uitlegging in dit geval ook praktisch ten eenenmale verwerpelijk is, wordt aanstonds duidelijk, wanneer men bedenkt, welke toestand zou intreden, als de Algemeene Vergadering de benoeming eens niet goedkeurde.

Ik geloof wel, dat ik begrijp, hoe de gang van zaken geweest is: Spontaan kwam bij Uw Hoofdbestuur de gedachte op, dat de Vereeniging „Oost en West“ aan Dr. Koningsberger een bewijs van erkentelijkheid moest geven; U wilde die gedachte dadelijk omzetten in een daad en... vergat de statuten.

Welnu, mijne heeren, legt op de aanstaande Algemeene Vergadering een verklaring af in dien geest, en Uw daad zal onder toejuiching worden goedgekeurd.

Dat is toch veel mooier dan door gewrongen

redeneeringen te trachten een vergeeflijke voorbarigheid goed te praten!

Hoogachtend,
BIJLO.

Het is verre van het Hoofdbestuur de leden niet hoog aan te slaan wat hun vaardigheid in de leeskunst betreft.

Overigens blijft het van meening, dat de goedkeuring door de Algemeene Vergadering van eene onder voorwaarde van die goedkeuring gedane benoeming door het Hoofdbestuur in wezen de benoeming is. Deze opvatting heeft bij de Vereeniging steeds gegolden, en is dus geen uitvinding van het tegenwoordig Hoofdbestuur. De door den geachten inzender veronderstelde gang van zaken is dan ook niet de werkelijke, zoodat zijn daarop gegrond advies niet kan worden opgevolgd.

HET HOOFDBESTUUR.

Berichten der Afdeelingen

Afdeeling 't Gooi.

Tocht naar de Zuiderzeewerken.

Niettegenstaande het vroege uur (7 uur v.m.), waren alle deelnemers, 48 in getal, tijdig aanwezig en werd de tocht, begunstigd door 't mooiste zomerweer, onder allerlei goede voortekenen, aangevangen.

Dank zij de bemoeienissen van den heer K. W. Eschauzier had de geheele tocht, welke zich kenmerkte door een bijzonder prettige en opgewekte stemming, een zeer gunstig en vlot verloop. Het programma, dat zorgvuldig was samengesteld, kon geheel worden afgewerkt en er werd veel belangwekkends gezien. Wel werd de stemming 'n oogeblik bedreigd, toen 'n stevige bries door kwam zeten en nog al wat slachtoffers eischte, maar zoodra was men niet onder de luwte van den grooten dam in kalmer water, of bij de patiënten keerde de goede stemming weer.

Uiterst voldaan werd te 7.30 te Amsterdam van elkaar afscheid genomen, na eerst den heer Eschauzier nog eens hartelijk bedankt te hebben voor zijn goede zorgen, waaraan het voor een groot deel te danken is geweest, dat deze tocht bijzonder geslaagd mag heeten.

Secretaris Afd. 't Gooi.

Mededeelingen

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Ledenlijsten.

De nieuwe ledenlijsten der Vereeniging zijn ad f 2.50 verkrijgbaar bij het Algem. Secretariaat Korte Voorhout 6.

Jaargang 1929 „K. W.“

Volledige jaargang Kol. Weekblad 1929, verkrijgbaar bij het Alg. Secretariaat ad f 5.— p. jaargang.

VAN DE REDACTIE.

Radiotelefoonverkeer met Indië.

Aanvragen voor een gesprek met Indië kunnen een onbepert aantal dagen tevoren worden ingediend, doch worden eerst daags vóór den spreekdag aan de Indische administratie opgegeven.

Ter tegemoetkoming aan ter zake kenbaar gemaakte wenschen, is gedurende de maand Mei een proef genomen met doorgifte der aanvragen op den dag van indiening of uiterlijk den volgenden dag, met de bedoeling, vooraf zekerheid te verkrijgen dat de opgeroepen inderdaad aanwezig kunnen zijn.

Toepassing van een zoodanige handelwijze als regel, stuit echter op bezwaren, voornamelijk van Indische zijde.

Met ingang van 1 Juli a.s. zal echter gelegenheid worden gegeven om, op uitdrukkelijk verzoek van den aanvrager en tegen betaling van een extra-recht van f 2.50, gesprekaanvragen op denzelfden of uiterlijk den volgenden dag te doen overbrengen.

Hierdoor kan een opgegeven gesprek, indien blijkt, dat de opgeroepene verhinderd is, zonder verdere kosten, op een door den opgeroepene gewenschten dag worden overgeschreven.

Heeft de opgeroepene geen anderen spreekdag aangegeven, dan kan de aanvrager het gesprek op den volgenden dag doen overzetten.

Deze regeling zal zowel in de richting Nederland—Indië, als omgekeerd gelden.

Een brief naar Indië voor 6 cent!

Wijziging Posttarieven.

Met ingang van 1 Juli a.s. treden in het internationaal postverkeer nieuwe bepalingen in werking, overeenkom-

stijg het op 28 Juni 1929 te Londen gesloten algemeen postverdrag.

Tot de belangrijkste wijzigingen, welke op dien datum in werking treden, behooren de posttarieven in het verkeer met Ned.-Indië. Deze zijn verlaagd en nader vastgesteld als volgt:

- voor brieven tot 20 gram: 6 cent;
- voor akten tot en met 200 gram per zeepost: 6 cent;
- minimum-port der monsters per zeepost: 3 cent;
- minimum-port der gemengde zendingen per zeepost, indien de zending akten bevat: 6 cent; indien de zending bestaat uit monsters en gedrukte stukken: 3 cent.

Het aantal soorten van stukken is met een nieuwe categorie uitgebreid, aangeduid als „pakjes” (maximum-gewicht 1 K.G.).

Het tarief hiervoor is vastgesteld als volgt:

- naar Ned.-Indië, Suriname en Curaçao per zeepost tot 250 gram: 25 cent, boven 250 gram tot 500 gram, per 50 gram: 5 cent; boven 500 tot 1000 gram voor elke 100 gram 5 cent meer.
- in alle andere gevallen: $7\frac{1}{2}$ cent voor elke 50 gram; doch voor elke zending onder een afzonderlijk adres niet minder dan 25 cent.

Voorts is wijziging gebracht in de bepalingen omtrent portheffing bij aankomst van ontoereikend gefrankeerde stukken.

Eveneens wordt de gelegenheid geopend om in het internationaal verkeer gedrukte stukken bij abonnement te frankeren.

NEUTRALE SCHOOLVEREENIGING „SWEELINCKSCHOOI”

1ste SWEELINCKSTRAAT 22-24 - DEN HAAG

MEISJESSCHOOL VOOR LEERLINGEN VAN 6 TOT PLM. 19 JAAR - KLEINE KLASSEN

L. O. met Fransch en Handenarbeid MULO opleiding A. en B. Hoofd, Mejuffrouw M. A. G. STEFFELAAR
Inlichtingen verstrekt gaarne Mevrouw E. CH. STAMM'LER-BÖTTGER, gewezen Directrice der 1ste Lagere Meisjesschool, Koningsplein, Oost. Weltevreden, Schuytstraat 217, Den Haag. 5100

Groote hoeveelheden stukken, welke zich leenen voor machinale stempeling, kunnen zonder portverhooging door den postdienst machinaal worden gefrankeerd.

Het verrekeningsrecht voor zendingen en pakketten bestaat, evenals tot dusver, uit een vast en een evenredig recht. Het vaste recht bedraagt 20 cent per zending, resp. pakket, het evenredig recht 10 cent voor elke f 20.— of gedeelte van f 20.— van het verrekenbedrag.

Voor postwissels bedraagt het vaste recht 10 cent en het evenredige recht 10 cent voor elke f 20.—.

Het port der pakketten per zeepost naar Ned.-Indië is verlaagd als volgt: tot 1 K.G. f 1.25; van 1—5 K.G. f 1.75; van 5—10 K.G. f 2.85.

Een nieuwe lijst der posttarieven en een nieuw tarievenboekje zullen binnenkort aan alle post-, bij- en hulpkantoren verkrijgbaar worden gesteld tegen den prijs van 5, resp. 10 cent.

N.V. „PATRIA” 5303
Boek- en Fotohandel. — Kantoortartikelen.
UTRECHTSCH WEG 48 — **AMERSFOORT**
TELEFOON 653

L'HIRONDELLE
W. K. VAN ROSSUM
16-18 LANGESTRAAT
AMERSFOORT

Dameshoeden
Confectie
Handschoenen
Kousen

TELEFOON 407

5304

KAWEE'TJES

DEVENTER

Indische Uitrustingen

(ook voor Dames). Vraagt inlichtingen of catalogus.

„T MODEHUIS BATAVIA” 5341

Wed. A. Dorgelo & Zn., Lange Bisschopstr. 5, DEVENTER

Fa. F. VAN DE VOOREN & Co.

DEVENTER, Nieuwstraat 33. Telefoon 1082.
Moderne Optiek. Brillen, So Easy's en Pince Nez
Zeiss Glazen en Kijkers. 5339

BRANDSTOFFENHANDEL

Fa. W. DE ROOS & ZON 5340
Rozenstraat 13. M. de Boerlaan 109.
Telefoon 386. — DEVENTER.

BRUSSEL.

Wegens vertrek ter overname aangeboden HUUR van een chique appartement, voorzien van alle moderne gemakken, centr. verw., 4 zeer gr. kamers, keuken, badk., kelders, zolder en garage voor slechts f 84.— p. mnd. Billijke overname tapijten, gordijnen, enz., indien gewenscht.

Brieven onder no. 5454 bureau van dit blad.

BREDA.

A. DE KONING & ZON - GINNEKEN

— DESKUNDIGE TUIN-ARCHITECTUUR —
AANLEG EN ONDERHOUD VAN TUINEN
Rotstuinen — Borders — Flagstons Tuinpaden
Artistiek Bloemwerk — Speciale Cacteeën Cultuur
MOLENSTRAAT 9 5265 Telefoon 1499 (Breda)

P. A. VAN DONGEN

Giro No. 123452 Breda 5272
Karrestraat 22 Interc. Telefoon 63

Handel in Oesters, Visch en Comestibles

Fongers Rijwielen — Van Delft's Kinderwagens

Jaarsma Vulcana Victoria Haarden — Luxe Artikelen

CHARLES JONKERS 5271

FIRMA JOS. JONKERS & ZON **BREDA**

HAAGDIJK 3 — TELEF. 24

DE FIRMA WOLTERBEEK-SMITS

N. GINNEKENSTRAAT 33 Breda

Beveelt zich beleefd aan voor levering van alle Indische Artikelen en Comestibles, alsook voor volledige Indische Rijsttafels. — Telefoon 199. — 5276

AMSTERDAM

Keukenart. *Sinds 1826*
DAKE
Haarden
DAMRAK-KALVERSTR.
AMSTERDAM

5423

Familie Pension GEELHUIJSEN

STADHOUDERSKADE 131, AMSTERDAM. - Tel. 25668.
Ruime kamers op 1en stand, uitst. keuken. K. en w. str.
w. badk. Prijs v.a. f 4.— p. p. d. Fam. red. 5461
Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West”.

HILVERSUM

H.H. Leden koopt bij C. VAN DEN AKKER

RIJWIELMAGAZIJN „SERVA” 5365
Telefoon 2913 - Simon Stevijnweg 4 - Hilversum

Vakkundige reparatie Vraagt onze speciale conditie

HILVERSUM

NOORDMAN
kleedt U beter

BUSSUM

5414

LEIDEN

Kapok- en Matrassenfabriek „KLEINE”

LEIDEN — Stationsweg 47a

Levering van Matrassen, Ledikanten enz. ook in huur,
per dag, per week, per maand of langer. 5246

AMERSFOORT

Stoomwasscherij „DE HOOP”

(GEBR. NIEUWLAND) 5300

Tel. no. 170. AMERSFOORT.

Beveelt zich beleefd aan bij Indische Familien.

FIRMA J. W. VAN ACHTERBERGH

— COMPLETE WONING-INRICHTING — 5299

— BEHANGERIJ — STOFFEERDERIJ —

Telefoon No. 238 Gevestigd 1883

WESTSINGEL 10-13 AMERSFOORT

BERGEN OP ZOOM

Firma TIMMERMANS

KORTE MEESTRAAT 21-23 — BERGEN OP ZOOM

MEEST MODERN 5398

KRISTAL, PORSELEIN, GLAS en AARDEWERK.

GROOTE SORTEERING — BILLIJKE PRIJZEN

N.V. Asselbergs' IJzerhandel 5399

IJzerwaren, Gereedschappen, Huishoudelijke Artikelen

Lievrouwestraat 41 — BERGEN OP ZOOM

Telefoon 9 — Postcheque 7186 — Postbus 24

ROTTERDAM.

TWEE KOSTJONGENS

kunnen nog geplaatst worden, toezicht op huiswerk, lief-

derlijke behandeling, bij

Fam. F. BUB, Rotterdam, Kleiweg 187B. 5453

Goede referentiën.

STOOM- WASCH- EN STRIJKINRICHTING

voor Overhemden, Boorden, Manchetten, Fijne Damastin,
Tafelkleeden, Gordijnen, Tricot-Goederen (Systeem Jaeger) enz.

BANIERSTRAAT 60a — Telefoon 41889

Beveelt zich beleefd aan bij Indische families. C. MOLIJN. 5283

APELDOORN

DE ELEGANTE VROUW

draagt hoeden van MAISON CHIQUÉ

Hoofdstraat 158 - APELDOORN

5326

STEENKOLENHANDEL

D. Rijken, Osseveldweg 19. Tel. 1138

Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West”.

Giro 104627. 5459

DELFT

N.V. STOOMWASSCHERIJ

„DE WITTE LEEUW”

OOSTSINGEL 96-98 DELFT TEL. 218

5308

STOOKT

1e soort BELG. ANTHRACIET $\frac{30}{100}$ f 3.10 per H.L.

2e soort „ 2.90 ” H.L.

GEBR. KOUWENHOVEN, Vrouwenrecht 2, Delft

Telefoon 153 5238

RIJSWIJK (Z.-H.)

Banketbakkerij „PONSEN”

Bestellingen voor feestgelegenheden extra korting.

f 10.— aan bons geeft recht op een tablet chocolade à f 1.—

— TELEFOON 10529 — 5282

RIJSWIJK, Heerenstraat 52 — Telefoon 18062

NIJMEGEN

Bloemenmagazijn

Handelskweekerij

Hofleveranciers

TUINARCHITECTUUR „GERVA”

N.V. Gerretsen-Valeton 5335

P. MARTIN, Directeur

Nijmegen
Hertogstraat 27

Telefoon 781

Hees

Wolfkuilscheweg 189

FIRMA C. KNIJFF & ZON

KLEEDING NAAR MAAT

JOHAN VIJGHSTRAAT 21 — TELEFOON 756

NIJMEGEN

STALEN OP AANVRAGE

5334

Bij VESTIGING in DEN HAAG

is het vertrouwde en goede adres voor PIANO'S, ORGELS en RADIO, ook voor STEMEN en REPARATIE

GOOSEN en SWAGERMAN
LAAN VAN MEERDERVOORT 100. TEL. 37867

HEBT UW VRIENDEN OVER DE GEHEELE WERELD!

Wordt lid van de Intern. Correspondence & Exchange Club „Globe”, Postbus 29, Groningen (President: A. W. SPIERING Jr., dagbladuitgever). Deze wereldclub heeft honderden leden, die in alle werelddelen wonen. Door vriendschappelijke correspondentie met beschaafde menschen van andere nationaliteit of ras brengt men een aangename en buitengewoon kennisverrijkende afwisseling in zijn leven. Voor hen, die vreemde talen kennen of leeren en ook voor verzamelaars is de club ideaal. Lidmaatschap met inbegrip fraai meertalig maandblad f6.— per jaar. Vraagt gratis prospectus.

5458

N.V. Haagsche Boazbank

Molenstraat 45 & Telefoon 15903 Den Haag

Rente Spaarkas 3 1/2 %
Rente Deposito's . . . 3 tot 4 1/2 %
Rente in Rekening-courant 3 %

Aan- en Verkoop- van Effecten
Verzilvering van Coupons
SAFE-INRICHTING

De Directie: Mr. J. A. DE WILDE
M. A. POTTER

5439

Bestemd voor uitzending naar Nederlandsch-Indië.

Mr. W. Veenstra, ambtenaar ter beschikking van den directeur van Justitie, Adriaan Goekooplaan 109, Den Haag; mr. H. P. J. Hennis, als voren, Nieuwe Parklaan 119, Scheveningen; mr. J. P. Tidens, als voren, Tjark Jans Giezenstraat 2, Veen- dam; mr. W. H. Hofstede Crull, als voren, Juliana van Stolberglaan 139, Den Haag; mr. P. H. G. M. Brugman, als voren, Leidsche vaart 326 rood, Haar- lem; mr. J. de Vries, als voren, Heerengracht 498, Amsterdam, (C.); J. v. Luyk, opzichter werkplaats (ketelmaker) bij den dienst der S. S. en Tr., Molen- straat 96, Tilburg; F. Hartsteen, administratief amb- tenaar bij het B. B., Thomsonlaan 41, Haarlem (post Overveen); mr. H. C. A. Muijser, rechterlijk ambtenaar, huize „De Gouden Wagen”, Drumpt, bij Tiel.

In Nederland aangekomen verlofgangers.

A. A. M. Scheepers, praktijk ingenieur bij de S.S. en Tr., 2e Sweelinckstraat 75, Den Haag; ir. D. W. Weber, ingenieur 2e kl. bij den dienst van den Mijn- bouw. Blaricum; G. W. F. G. Steinbuch, assistent- resident bij den Alg. Bestuursdienst, Haagweg 139, Rijswijk (Z.-H.); J. H. D. Teeuwissen, hoofdcommissie bij den dienst der Zoutregie, Bergstraat 19, Arnhem; H. van Zuylen, adj.-accountant 1e kl. bij den Gouv. Accountantsdienst, Duinweg 13, Den Haag; A. de Lizer, hoofdcommissie bij de Afd. Compt. v. h. Gewest. Kant. te Semarang, Beursstraat 34, Amsterdam; R. Purvis, commissie 1e kl. bij de P. T. T., Middelburgschestraat 9, Scheveningen; J. F. Hoogstede, tijd. wd. hoofdopz. bij de S.S. en Tr., Obrechtstraat 233, Den Haag; C. M. de Bos, gedipl. gezagh. bij het B. B., Stevinstraat 128, Den Haag; mevr. E. R. Wartna, geb. Pietersz. hoofdcommissie bij den dienst der S.S. en Tr., Valkenboschkade 678, Den Haag; R. Walintoekan, werkmeester bij den dienst der S.S. en Tr., Reinkenstraat 70, Den Haag; A. A. Jansen, stationscommissie 2e kl. bij de S.S. en Tr., Beek- laan 320, Den Haag; H. J. van Tol, hoofdpolitieopz. bij de veldpolitie, Drebbeelstraat 283, Den Haag; Ch. E.

Pieters, ambt. 3e kl. bij den dienst der In- en Uitvoerr., en Acc. Maasstraat 93, Den Haag; W. F. L. Haase, techn. ambt. 3e klasse bij den P. T. T.-dienst, Galvani- straat 6a, Den Haag; mevr. J. A. Haase, geb. de Klerk, hoofdtelefoniste, 1e kl., bij het Telefoonkantoor te Soe- rabaja, Galvanistraat 6a, Den Haag; J. A. Leyder Ha- venstroom, architect bij de W. en 's Lands B. O. W., van Blankenburgstraat 67, Den Haag; J. Renes, onderwijzer 1e kl. bij het O. W. L. O., Thomsonlaan 70, Den Haag; L. M. E. Frank, opz. bij de S.S. en Tr., Goudsbloemlaan 157, Den Haag; mej. W. J. C. Tap, onderwijzeres 1e klasse bij de O. W. L. O., Fahrenheitstraat 331, Den Haag; A. F. Ruimschotel, procuratiehouder bij het ver- koopkantoor van 's Lands Mijnbouwproducten, Anth. Duyckstraat 48, Den Haag; J. E. Hartung, 1e commissie met den titel van hoofdcomm. bij het Korps ambte- naren beh. tot het leger, Boreelstraat 20, Den Haag; J. Staal, commissie bij de S.S. en Tr., 2e Sweelinckstraat 164, Den Haag; prof. dr. W. M. Doeters van Leeuwen, directeur van 's Lands Plantentuin, Jan Steenlaan 2a, Bilthoven; T. H. Noordhorn, technisch ambtenaar 2e kl. bij den P. T. T. dienst, Heemskerkstraat 1a, Den Haag; F. J. Tourdraine, architect bij de W. en 's Lands B. O. W., Jubileumplein 20, Hillegersberg; L. Umbgrove, controleur 1e kl. bij de P. T. T., Goudsbloemlaan 88, Den Haag; ir. E. H. Uljée, directeur der B. O. W., Johan v. Oldenbarneveltlaan 76, Den Haag; A. J. Lans, adj. referendaris bij het Dept. van L. N. en H., Lawicksche Allee 2e, Wageningen; mr. J. E. Jonkers, officier van Justitie bij den Raad van Justitie te Makasser, Pastorie, Goudswaard, (Z.-H.); J. J. van Veen, controleur 2e kl. b. d. P. T. T., Grachtstraat 47, Groningen; A. Chr. A. Schölaub, controleur 2e kl. b. d. P. T. T., Weimarstraat 28, Den Haag; ir. M. C. Visser, ingenieur 1e kl. bij de W. en 's Lands B. O. W., huize „Amstelwijck”, Dubbel- dam; J. Bruinink, hoofdagent van politie 1e kl., St. Ludgerusstr. 42, Zuiden (Utr.); Ch. E. Kühr, controleur 2e kl. b. d. P. T. T., Columbusstraat 19, Den Haag; prof. dr. J. H. A. Logemann, hoogleeraar aan de Rechthoo- geschool te Batavia, Frankenslag 19, Den Haag; H. J. Brink, onderwijzer 1e kl. bij het O. W. L. O., Nic. Maes- straat 61 boven, Amsterdam; N. E. Schwing, onder- wijzer 1e kl. bij het O. W. L. O., Dahliastraat 13, Hilver- sum; W. v. Berk, hoofdagent bij de Algemeene Politie, Bestevaerstraat 182, Amsterdam; J. S. Pattiwael, com- missie bij den P. T. T. dienst, Ieplaan 85a, Den Haag; mevr. R. C. J. Pattiwael, geb. Willemsz., 1e commissie bij de S.S. en Tr., Ieplaan 85a, Den Haag.

Met Pensioen.

Dr. E. R. de Vries, arts, districts-geneesheer, werkz. gesteld aan het Mil. Hospitaal te Parama- ribo, p.a. heer R. J. van Lier, Perponcherstraat 87, Den Haag; H. A. van Hegelsom, R. K. geeste- lijke v. d. ze rang in Curaçao, Grubbenvorst, Lim- burg, beiden Westindische ambtenaren; E. van der Meulen, ass.-resident van Ketapang, Sportlaan 22, Den Haag, (Oost-Ind. ambt.).

Financieele Berichten.

Opgave van de N. V. Haagsche Boaz-Bank, Molenstraat 45, Den Haag.

Noteeringen ter beurze van Amsterdam: 16 Juni '30 23 Juni '30

Aandeelen Koloniale Bank	158 %	158 1/4 %
„ Ned. Ind. Handelsbank	146 %	149 %
Cert. aand. Ned. Handel Mij.	154 3/4 %	149 %
Aandeelen Alg. Exploratie Mij.	172 %	167 1/4 %
„ Kon. Petroleum Mij.	387 %	380 %
„ Rubber Cult. Mij. A'dam	114 1/4 %	117 %
„ Ned. Ind. Suiker Unie	198 %	207 1/2 %
	exd.	
„ Ned. Scheepvaart Unie	152 %	115 1/4 %
„ Handelsverg. A'dam	411 1/2 %	431 %
„ Deli Batavia Tabak Mij.	307 1/4 %	315 1/4 %
„ Deli Maatschappij	335 1/4 %	317 3/4 %
	exd.	
„ Senembah Mij.	356 1/4 %	331 5/8 %
„ Deli Spoor	176 %	169 %
„ Ned. Ind. Spoorweg Mij.	177 1/2 %	180 %
„ Philips Gloeil. (nieuwe)	353 1/8 %	349 1/4 %
Cert. Aand. Margarine Unie	254 7/8 %	252 1/2 %
Wisselkoersen	Verkoop	
Londen	12.09 1/4	
Berlijn	59.36 1/4	
New-York cable	2.48 7/8	
Parijs	9.77 1/4	
Brussel (Belga)	34.73 1/4	
Zürich	48.21	
Weenen	34.73 1/4	

Mutatiestaat van 18 tot 25 Juni '30

Nieuwe Leden:

J. C. Rahder, Oud Planter, thans Inspecteur Nillmij, Amsterdam, Weteringschans 100.
M. H. Ph. Mellaart, Rotterdam, Dijkstraat 57.
Mejuffrouw B. Zillenrath, Rotterdam, Herlaerstr. 27b.
C. van Dixhoorn, Eigenaar Luxe- en Banketbak- kerij, Bergen op Zoom, Kremerstraat 17.
P. Geysen, Directielid Stoomwasscherij en Che- mische Ververij te Goes (rekent tot Afd. Ber- gen-op-Zoom).
A. v. d. Roovaart, Inspecteur Raad van Arbeid, Bergen op Zoom, Zuivelplein 6.
J. L. A. Antoni, 1ste Luit. Inf., Bergen op Zoom, Kremerstraat 10.
Ir. F. H. C. M. Hock, Voorburg, Laan van Nieuw Oosteinde 43.
C. C. P. Vigelius, Oud O.I. Hoofdambtenaar, Den Haag, van Weede van Dijkveldstraat 58.
Dr. Chr. M. F. L. Nuyen, Breda, Wilhelminasin- gel 17.

Nieuwe Begunstiger:

E. L. C. M. de Pénasse Mouwen, Breda, Gin- nekenweg 90.

Afschrijvingen:

Mevrouw J. Metskes, Den Haag, Groot Hertog- toginnelaan 93.
W. M. Jansen, Arnhem, Brantsenstraat 4.

Adresveranderingen:

Mevrouw J. Reerink, van: Haarlem, Nieuwe Gracht 100, naar: Den Haag, Waaldorperweg 40. f 5.—
J. M. van Someren Greve, van: Apeldoorn, Jacht- laan 198, naar: Heemstede, Dr. Cuyperlaan 23. f 5.—
Ant. P. Varenkamp, van: Amsterdam, Vondelstraat 60, naar: Haarlem, Westerhoutpark 29. f 5.—
Mevrouw Z. Woldering—Worn, Nijmegen, van: Graafsche Weg 1a, naar: Groesbeeksche Weg 25.
Ir. R. Handl, Den Haag, van: Populierstr. 78, naar: Azaleastraat 22.
Mejuffrouw J. S. M. van der Kroon, Den Haag, Valkenboschkade, van: 678, naar: 643.
Mevrouw A. B. Swaan—Buddingh, Den Haag, van: Thomsonlaan 45, naar: van Bleijswijkstraat 95.
J. A. H. S. Hanozet Gordon, Oud Ass.-Resident, van: Biarritz, naar: Den Haag, Nassau Zuilenstein- straat 13.
Dr. E. R. de Vries, Arts, van: Paramaribo, naar:

Geïntroduceerd door:

den heer A. H. de Wildt te Amsterdam.
den heer H. J. A. Raedt van Oldenbarnevelt te Den Haag.
Eigen aanmelding.
Afdelingsbestuur Bergen op Zoom.
den heer L. D. Petit te Amsterdam.
den heer A. T. H. M. van Wijk Werneke te Den Haag.
Secretaris Afd. Breda.
Secretaris Afd. Breda.

Mevrouw M. J. Wethmar—Otto, Rijswijk (Z.-H.) Geestbrugweg 27.

Den Haag, Perponcherstraat 87, p.a. R. J. van Lier. f 5.—
L. W. J. Olivier, Hoofdambtenaar B.B. van: Lau- sanne, naar: Weltevreden, p.a. Dep. B.B.
Mr. W. van Loon, Landrechter, van: Hilversum, Eikenlaan 16, naar het Landgerecht te Batavia.
Mr. Raden Soedirman, thans: Landrechter te Ma- gelang.
Dr. Raden Soeratmo, thans: Gemeente Veearts te Batavia.
P. Ç. van der Wolk, thans: Leeraar H.B.S. te Soerabaja.
J. H. Statius Muller, Ass.-Resident, thans te Protjot, postkantoor Slawi, Afdeling Tegal.
Dr. J. J. van Lonkhuijzen, thans te Weltevreden, Tandjoenglaan 17.
W. R. March, Gep. Resident, thans te Malang, Bromostraat 28.